Meander

1 - 2015

13de jaargang nr. 1 jan-feb-maa 2015

Natuur rond Schelde, Leie en Zwalm

natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*

INHOUD EN COLOFON

- 3 Beste natuurvrienden
- 4 Als een aap in de boom…
- 6 Bosje krijgt naam ‘Baobabbos’
- 8 IJsvogels op zwier
- 9 Doodgewoondood?
- 11 Vogelwaarnemingen sep.- nov. 2014
- 13 De mediawatcher
- 15 Kalender
- 19 ‘Natuur zonder grenzen’, 19 april 2015
- 20 Bosrand en boomgaard aangeplant
- 21 Natuurpunt Award 2013 voor NP Herzele
- 21 Natuur in Herzele: wij maken er een Punt van
- 22 Vissoorten in de Krombeek
- 24 Zie je ze vliegen?
- 25 Boekbesprekingen
- 27 In Memoriam Paul De Wilde
- 28 Nieuwe Ecocyclo te Deinze
- 28 Doe je mee met ScharrelKUNST?
- 29 Boomvalk: Vogel van het Jaar 2015
- 29 Het Grote Vogelweekend
- 30 De krullen van Els en Elia
- 31 We delen in de rouw van
- 32 Milieufront Omer Wattez 40 jaar
- 32 NP feesten met maaltijd
- 32 Voordracht en powerpointpresentatie
- 32 Sterrenkijkavond

inhoud

Teksten voor Meander van januari, april, juli en oktober moeten de redactie bereiken vóór respectievelijk 10 december, 10 maart, 10 juni en 10 september

Natuurinbreuken? Bel: 09/276.20.00 of natuurinspectie.ovl.anb@vlaanderen.be

natuurpunt

is een brede beweging waarin duizenden geëngageerde vrijwilligers, in afdelingen en werkgroepen, elk hun verantwoordelijkheid opnemen voor het behoud van de natuur in Vlaanderen. De vereniging wil het beleid en het behoud, de educatie en de studie van de natuur mede vorm geven.
T.: 015/29.72.20
www.natuurpunt.be

Lidmaatschap

Je wordt lid door 27 euro te storten op rek: BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, of op rekening BE49 3900 6213 0171 van Arsène en Yvette Benoot, Gampelaeredreef 67 te 9800 Deinze, 09/386.38.95; arsene.benoot@skynet.be.
Zij verzorgen de ledenadministratie van alle afdelingen (zie verder) van Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* behalve van Zwalmvallei.
Ledenadministratie Zwalmvallei: Koen Gintelenberg, Poorterij 15, 9660 Brakel, 055/60.45.21, koen.gintelenberg@telenet.be.

natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*

Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* omvat volgende steden/gemeenten: Brakel (zonder Everbeek en Parike), Deinze, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Kruishoutem, Maarkedal, Nazareth, Oudenaarde, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Wortegem-Petegem, Zingem, Zottegem, Zulte en Zwalm.

http://vlaamseardennenplus.be

Contactpersonen

Regio: Vlaamse Ardennen *plus*
• Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be
• Peter Breyne 09/384.73.08
peter.breyne@skynet.be

Websites en Flits

dominiek.decleyre@gmail.com
http://www.facebook.com/np.vaplus
http://vlaamseardennenplus.be
http://issuu.com/vlaamseardennenplus/docs

Afdelingen

• Deinze-Zulte
Koen Houthoofd 09/328.11.08
koen.houthoofd@ugent.be
• Groot Zingem
Eddy Van Den Abeele
09/384.43.54
ed.vandenabeele@skynet.be
• Herzele
Mieke Dennequin
0473/95.74.02
Mieke.Dennequin@electrabel.com
• Oudenaarde *plus*
Alexander Van Braeckel
0473/854562
alexander.tine@telenet.be
• Ronse
Philippe Moreaux 0476/49.24.61
moreauxphilippe1951@gmail.com
• Schelde-Leie
Jacques Vanheuverswyn 09/324.09.42
jacques.vanheuverswyn@telenet.be
• Sint-Lievens-Houtem
Erwin Declercq 09/282.06.70
erwin.declercq@hubkaho.be
• Vlaamse Ardennen
Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
• Zwalmvallei
Jan François 09/361.03.00
jan.francois@telenet.be

Kernen

• Rondom Burreken
Filip Hebbrecht 055/49.55.63
filip.hebbrecht@telenet.be
• Werkgroep Bos t’Ename
Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be

Werkgroepen

• Invertebraten (Lampyris)
Gerda Achtergaele 055/60.35.09
g.achtergaele@telenet.be
• Paddenstoelen
Eddy Saveyn 09/380.03.00
eddy.saveyn@gmail.com
• Planten
Henk Coudenys
coudenys.henk@belgacom.net
• Vogels
Paul Vandenbulcke 055/49.60.12
paul@vwg-vlaamseardennenplus.be
• Zoogdieren
Dirk Criel
dirkcriel@skynet.be

Limoniet

• Jo Packet 0499/59.32.57
jo.leenpacket@gmail.com

Reservaten met projectnummer

Giften voor reservaten zijn fiscaal aftrekbaar vanaf 40 euro en stort je op rek. nr. BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt met vermelding van het projectnummer:

• Algemeen reservatenfonds Vlaamse Ardennen *plus* 6699
• Bois Joly 6625
Patrick Alexander
patrick.alexander@scarlet.be
• Bos t’Ename-Volkegembos 6121
Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be
• Bovenlopen Zwalm 6142
Heidi Demolder 055/42.16.45
heidi.demolder@inbo.be
• Burreken 6602
Dirk Criel
dirkcriel@skynet.be
• Duivenbos 6632
De Neve Johan 054/50.18.59
natuur.herzele@scarlet.be
• Feelbos-Kalkoven 6185
Lucien Vanden Daele
055/38.70.54
• Grootmeers 6650
André Vandecapelle
0498/45.93.42
andre.vandecapelle@skynet.be
• Heurnemeersen 6063
Gerard Mornie
gerard.mornie@pandora.be
• Kordaelbos 6605
Lieven Kinds 09/383.71.39
lieven.kinds@scarlet.be
• Langemeersen 6076
Alexander Van Braeckel
0473/85.45.62
alexander.tine@telenet.be
• Leiemeersen van Astene en Bachte 6109
Koen Houthoofd 09/328.11.08
koen.houthoofd@ugent.be
• Maarkebeekvallei 6670
Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
• Middenloop Zwalm 6160
Chris Nuyens
chris_nuyens@telenet.be
• Munkbosbeekvallei 6151
Laurent Flostroy 0498/67.71.09
laurent.flostroy@pandora.be
• Nukerkebos-Bosheide 6641
Guy Cammaert
karien.maes@pandora.be
• Paddenbroek
Thijs Lietaer 0473/58.17.14
thijs.lietaer@telenet.be
• Parkbos-Uilenbroek 6136
Dominiek Decleyre
dominiek.decleyre@gmail.com
• Perlinkvallei 6204
Vincent Decroock 0498/10.95.39
vincent.decroock@fulladsl.be
• Pyreneeën-Tombele 6667
Philippe Moreaux 0476/49.24.61
moreauxphilippe1951@gmail.com
• Rooigembeekvallei 6669
Gunther Groenez 0486/16.74.30
gunther.groenez@pandora.be
• Vuilbroek 6126
Eddy Saveyn 09/380.03.00
eddy.saveyn@gmail.com
• Wijmier 6141
Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
• Vallei van de Zeverenbeek 6082
Rik Desmet 09/386.46.63
desmet.rik1@gmail.com

Meander

is het driemaandelijks regionaal tijdschrift voor leden uit de regio Vlaamse Ardennen *plus*.

Natuurpunt-leden die wonen buiten de regio kunnen Meander ontvangen mits een jaarlijkse bijdrage van 7,5 euro op rekening BE49 3900 6213 0171 van Arsène en Yvette Benoot (zie ook onder ‘lidmaatschap’)

Redactie

• Jo Buysse 09/385.52.89
jozef.buysse@scarlet.be
• Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
• Norbert Desmet 0494/65.33.91
desmetnorbert@hotmail.com
• Rik Desmet 09/386.46.63
desmet.rik1@gmail.com

Kalenderverantwoordelijke

Filip Keirse 055/38.78.83
filip.keirse@skynet.be

Verzending Meander

Arsène en Yvette Benoot
09/386.38.95;
arsene.benoot@skynet.be.

Kaftfoto: Baardmannetje door Rik Desmet

Lay-out: Jo Buysse.

Oplage: 3300.

Druk: Drukkerij Graphius, Gent. Papier: Cyclusprint 90 g 100 % kringloop. Gedrukt met plantaardige inkten en oplosmiddelen.

Beste Natuurvrienden

Peter Breyne

Beste wensen voor het nieuwe jaar. 2015 is ingezet. Hopelijk beleven we allemaal veel natuurvreugde en –beleving en hebben we maar weinig last van stormen, droogtes, fijn stof enzovoort. De onderzoeksverslagen, wetenschappelijke rapporten en voorspellingen worden steeds onheilspellender en we breken alle records inzake warmste maand, warmste jaar, droogste maand. We dreigen stroomtekorten te hebben, onze verouderde kerncentrales blijven nog 10 jaar open, om de emissienormen te halen moeten we massaal propere lucht kopen in het buitenland. Menselijk welzijn is een hoog goed, iedereen wil een inkomen en een dak boven het hoofd, maar geef toe, we zijn niet goed bezig. Hopelijk komen er maatregelen, komt er een omkering zodat het voor onze (klein)kinderen ook nog leefbaar zal zijn. Maar als je ziet wat ze slechts bereiken op een klimaattop, is het triest.
En 2015 wordt sowieso geen gemakkelijk jaar. Ik kan helaas geen positieve boodschap brengen. Er komt van alles op ons af, de Natura-2000 regelgeving is volop aan de gang, maar de overheid heeft natuur en milieu niet meteen hoog op de agenda staan. De instandhoudingsdoelstellingen (IHD) moeten uitgewerkt worden om een gunstige staat van instandhouding te bereiken voor beschermde dier- en plantensoorten en hun habitats in de speciale beschermingszones (SBZ). Er is de programmatische aanpak stikstof (PAS) en er moet een passende beoordeling worden gemaakt voor de natuurgebieden. Allemaal dure woorden en de vraag is hoe we dit allemaal ingevuld krijgen terwijl we ondertussen moeten besparen en minder subsidies krijgen voor nieuwe aankopen en beheermaatregelen. Concreet voor onze regio betekenen de IHD doelstellingen dat we in onze natuurgebieden hoofdzakelijk aan bosuitbreiding moeten doen. Op zich een goede zaak maar we moeten erop toezien dat niet alle natuurgebieden in de Vlaamse Ardennen worden omgezet in louter en alleen bos. Er moet ook ruimte blijven voor andere habitats en de daarbij horende soorten. In elk geval volgt het bestuur van Vlaamse Ardennen *plus* alles nauwlettend op en zullen we niet aarzelen om actie te ondernemen om het landschap te bewaren en de natuur te vrijwaren zodat het voor iedereen goed vertoeven is in onze streek. In dit opzicht wordt erover nagedacht om een LIFE project in te dienen waarmee we Europese subsidies kunnen krijgen voor de aankoop van terreinen en het inrichten ervan als habitat voor onze bedreigde dieren. We denken dan aan onder andere vleermuizen, spechtensoorten, rivierdonderpad, kamsalamander,… Het gaat dan concreet over onder meer bosomvorming, aanleggen van poelen, vismigratieknelpunten wegwerken... Veel werk waarvoor we steeds op zoek zijn naar bijkomende handen. Als je tijd kunt vrijmaken om je in te zetten voor onze streek, zeker doen. De natuur en het milieu hebben alle hulp nodig.

Middelste bonte specht *foto: Gerard Mornie*

Ondertussen blijven we bezig in onze reservaten. De conservators onder ons weten dat we elk jaar vier beheerwandelingen organiseren waarbij we verschillende reservaten binnen de regio aandoen en leren hoe die beheerd worden. Op vraag van velen heeft het bestuur nu beslist om die wandelingen open te stellen voor iedereen. Als je interesse hebt in natuurbeheer kan je dus deelnemen aan deze activiteiten. De data zullen worden opgenomen in de activiteitenkalender zodat jullie allemaal weten wanneer en waar deze plaats vinden. Ook gaan we af en toe eens bij de buren gluren want ook daar zijn er mooie reservaten en wordt er goed werk geleverd. Hopelijk vinden jullie dit leuk en interessant en vinden jullie op een zondagvoormiddag een paar uur de tijd om deel te nemen. Voor de rest blijven we wekelijks activiteiten organiseren, dus houdt de activiteitenkalender in de gaten en surf af en toe eens naar de website. Natuurpunt nationaal start met een nieuwe website, dus kijk daar ook eens naar, je vindt er allerhande nuttige informatie.

In naam van het bestuur wens ik iedereen een prettig 2015. Dit was niet het leukste voorwoord dat ik ooit geschreven hen, maar laten we ook niet al te somber zijn. Samen kunnen we er nog iets aan doen.

Als een aap in de boom…

Rik Desmet

Naar analogie met de vos is de steenmarter erin geslaagd om op een tijdspanne van ongeveer 30 jaar Vlaanderen te heroveren. Koen Van Den Berge en zijn medewerkers aan het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) zijn erin geslaagd om deze rekolonisaties in kaart te brengen. Deze is niet gebeurd vanuit het Hageland, waar de soort altijd stand gehouden heeft, maar vanuit een breed zuidelijk front. We hebben daardoor eigenlijk te maken met een nieuw 'ecotype' steenmarter. Naast een paar onhebbelijke gewoontes, hij durft al wel eens kabels in auto's doorbijten, lijkt het erop dat hij ook genoegen neemt met een iets kleinere 'homerange'. Dit territorium beslaat in meer landelijk gebied zo'n 3-4 km², in steden neemt de steenmarter soms genoegen met minder dan een km²! Het territorium van één mannetje overlapt het territorium van meerdere wijfjes.

Het onderzoek op de boommarter leverde trouwens een Europese primeur op. In tegenstelling tot alle andere publicaties blijkt dat ook boommarters genoegen kunnen nemen met een kleiner territorium, soms minder dan 1 km². Ook vrij nieuw is dat de boommarter minder gebonden is aan grote bossen dan gedacht. Een netwerk van kleinere verspreide bosjes volstaat. Het feit dat hij ook dagactief is, een steenmarter is louter nachtactief, beperkt misschien wat zijn potentieel leefgebied wegens gebrek aan voldoende rust.

Koen Van Den Berge en Jan Gouwy foto: Rik Desmet

Via een ruim netwerk verzamelde het INBO ondertussen zo'n 2000 steenmarters

Omdat er nu ook wat meer boommarters ingezameld worden (een 20-tal) én er op fotovallen ook af en toe boommarters gefotografeerd worden vond de Zoogdierwerkgroep het nuttig om in Geraardsbergen een namiddag te organiseren waarbij Koen en zijn medewerker Jan Gouwy uitleg gaven over het onderscheid tussen boom- en steenmarter. De fotoronde achteraf maakte duidelijk dat het niet altijd zo eenvoudig is. Vogelkenners zullen vaak, na jaren waarnemen, op een eerste indruk afgaan om een buizerd te onderscheiden van een wespendief. Ook bij het onderscheid tussen de twee marters baart oefening kunst. Jammer genoeg laten deze dieren zich iets minder makkelijk zien…
De toekomst zal moeten uitwijzen of ook de boommarter aan een rekolonisatie bezig is. Hopelijk blijft er in de toekomst genoeg ruimte voor gedegen onderzoek!

We lijsten hieronder de verschillen naast elkaar op. De 'klassieke' verschillen uit de boekjes zijn niet altijd even sluitend. Zo kan het wit van de keelvlek

	Boommarter	Steenmarter
Vacht	Warm donkerbruin Uniform bruin	Grijzer bruin, kleur contrasteert met de donkerder poten
Ondervacht	Eerder gelig	Witachtig
Keelvlek (bef)	Meestal geel, onregelmatig van vorm, loopt vaak uit op kleine vlekjes. (uniek patroon, laat toe individuen te herkennen!)	Meestal wit, gevorkt, loopt door op de poten
Poten	Langer, lijkt daardoor slanker	Korter, lager bij de grond, lijkt daardoor plomper
Oren	Groot, bleke randen, dichter bij elkaar ingeplant, geeft daardoor eerder indruk van een spitse 'vossenkop'	Kleiner, meer aan de rand van de kop, geeft daardoor eerder indruk van een ronde 'kattenkop'
Tenen	Haren tussen de teenzolen (betere grip om te klimmen)	

Steenmarter, slachtoffer en educatief object
foto: Robin Vanheuverswyn

bij de steenmarter ook eigenlijk wel gelig zien. Het is dus zaak om steeds een combinatie van kenmerken te gebruiken. Zo heeft de boommarter meer een 'vossenkop' en een steenmarter meer een ronde 'poezenkop'. Als echte boombewoner heeft de boommarter met zijn langere poten een meer 'slungelachtig' uitzicht, als een aap… Sinds deze namiddag zijn de aanwezigen trouwens twee kleuren rijker: warm boommarterbruin en koeler steenmarterbruin… Vraag er Colora maar naar…
We leerden ook dat er tussen de teenzolen geurklieren zitten die bij elke stap een geurvlag afstempelen. Onzichtbaar voor mensenogen markeren marters zo autostrades in hun territoria. Slecht nieuws voor wie denkt dat hij door het wegvangen van een steenmarter verlost is van de problemen. Binnen de kortste keren vindt een nieuwkomer de vrijgekomen plaats.

Bij deze nogmaals een oproep om waarnemingen te melden en dode marterachtigen af te leveren bij het marternetwerk! 35 m³ diepvries staat te wachten in het INBO…

Lidgeld wordt aangepast

Een winkelbezoek, elektriciteit, papier en drukwerk: het leven wordt duurder. Als natuurbeweging ontsnappen we daar ook niet aan. Daarom werd op de algemene vergadering beslist om na 5 jaar het lidgeld te indexeren. Voortaan betaal je 27 euro voor een jaar lidmaatschap van Natuurpunt, 3 euro meer dus. Daar krijg je veel voor in de plaats: dit driemaandelijks tijdschrift, het nationale Natuur.blad, gratis activiteiten voor het hele gezin en tal van kortingen bij onze partners. www.natuurpunt.be/voordelen.

Ingrediënten van plantaardige oorsprong
Met natuurlijke parfums
Geschikt voor septische putten
Niet getest op dieren

NIEUW: CITROENFRIS

ecover
Get nature on your side

KIJK VOOR MEER INFO OP: WWW.ECOVER.COM OF VOLG ONS OP

WC-REINIGERS MET DRIEVOUDIGE WERKING

De Ecover WC-reinigers met drievoudige werking reinigen, ontkalken en verfrissen uw toilet moeiteloos, dankzij de kracht van ingrediënten van plantaardige oorsprong. De formules bevatten geen chloor of andere petrochemische bleekmiddelen, want die zijn moeilijk biologisch afbreekbaar en helemaal niet nodig voor een smetteloos eindresultaat. Hun natuurlijke parfums werden met zorg samengesteld, zodat ook irriterende chemische geuren achterwege blijven bij het schoonmaken. Het assortiment Ecover toiletreinigers werd uitgebreid met de variant citroenfris, die vanaf nu naast de bestaande varianten dennenfris en marinefris beschikbaar is. Schoonmaken met respect voor jezelf én onze planeet was nog nooit zo makkelijk.

Bosje krijgt naam ‘Baobabbos’

Vincent Decroock

Natuurpunt Zwalmvallei en Basisschool ‘De Baobab’ plantten bosje aan in het natuurgebied ‘Perlinkvallei’

Op 14 en 15 november kwam in het natuurgebied Perlinkvallei te Sint-Blasius-Boekel een nieuw bosje tot stand. Met dank aan de talrijke plaatselijke natuurpuntvrijwilligers, de plaatselijk Basisschool ‘De Baobab’ en JNM Vlaamse Ardennen.

Schoolvisie

Sinds enkele jaren is de Basisschool ‘De Baobab’ peter over een mooi stukje natuur in Blasius-Boekel gelegen in de ‘Perlinkvallei’. Dit project is nog volop in ontwikkeling en draagt bij tot milieueducatie in de basisschool. Dit milieuzorgproject wordt gedragen door Natuurpunt i.s.m. kinderen, leerkrachten en ouders van de school, gelegen in het centrum van Sint-Blasius-Boekel. Het is een project waarmee Natuurpunt veel kinderen uit de buurt bewust laat stilstaan bij de grote ecologische waarde die ook in hun achtertuin te vinden is. Een mooie kans voor een school, die zelf beschikt over een grote groene tuin met bomen, om bewust om te gaan met natuur. Omdat er zoveel op de scholen afkomt, kan onze natuurvriendelijke buurtschool niet het volledige project trekken. Organisaties als Natuurpunt beschikken dan over een ruim aanbod om ook op kindermaat aan natuurbeleid te doen. Immers, er zijn gedurende het schooljaar verschillende momenten waar kinderen kunnen stilstaan bij het natuurgebeuren. Elk seizoen is er wel iets waaraan aandacht wordt besteed. Dit najaar hebben kinderen en leerkrachten mee appels kunnen plukken die uitgeperst werden. Door de aanplant van nieuwe bomen vergroot hun betrokkenheid en zullen ook zij gemotiveerd zijn om voor hun boompje te zorgen. Bomen zijn immers levensnoodzakelijk…

Leerlingen Baobabschool aan de slag
foto: Tom Notebaert

Visie Perlinkvallei

De Perlinkvallei is een natuurgebiedje dat best past in de ‘natuur in je buurt- filosofie’. Groen maakt mensen gezonder, gelukkiger, socialer en zelfs rijker. Zo vermeldt de openingszin van de natuurinjebuurtwebsite.
Regelmatig worden kleine activiteiten georganiseerd waar vrijwilligers uit de buurt de handen uit de mouwen kunnen steken. De Perlinkvallei brengt zo mensen samen in een ontspannen sfeer. Het peterschap van de Basisschool ‘De Baobab’ sluit volledig aan in deze visie. Samen streven we er niet alleen naar om kinderen te kunnen laten stilstaan bij het natuurgebeuren maar tevens hopen we op een veilige trage weg die de kinderen naar de poel en het bos kan brengen.

Het gebied bestaat uit valleibosjes, kleine moerasjes, struweel en hooiland. Op 13 oktober werd een nieuw hooilandperceeltje aangekocht. Het werd binnen de week nog gemaaid, zodat het hooilandbeheer onmiddellijk van start ging. Enthousiaste vrijwilligers hebben het maaisel meteen afgevoerd. Op die manier kan het perceel naar een soortenrijk permanent cultuurgrasland evolueren.

Bosaanplant

De aanplant op het perceel aan de Boekelbaan heeft tot doel het valleibos aan de oever van de Perlink/ Boekelbeek verder te ontwikkelen. De aanplant bestaat hoofdzakelijk uit zwarte els, aangevuld met zomereik, veldiep, haagbeuk en lijsterbes. De

boompjes van 60 à 90 cm hoog worden niet op rijtjes aangeplant maar volgens de QD-methode. Dit komt erop neer dat de boompjes worden geplant in een 30-tal groepjes van telkens een 30-tal plantjes binnen een straal van 5 m. In het middelpunt van elk groepje komt een paal. Elke planter of klas krijgt één paal/groepje toegewezen waarbinnen hij de 30 boompjes plant. Op die manier wordt gestructureerd gewerkt en kan elkeen erin slagen om zeker één stukje vlot aan te planten.
De tekening hieronder illustreert dit goed.

Voor het bosje levert het van bij de aanplant een maximale biodiversiteit en hoge natuurwaarden op. Nadien wordt het bosje afgezoomd met een strook van bloem- en besrijke struiken: gewone hazelaar, gelderse roos, wilde kardinaalsmuts en rode kornoelje. Deze rand zorgt nog eens voor een surplus van maximale diversiteit.

Baobabbos

Het bosje krijgt de naam ‘Baobabbos’ omwille van de betrokkenheid van de jeugd bij de natuur. Naast de kinderen van de plaatselijke school komt ook JNM Vlaamse Ardennen (Jeugdbond voor Natuur en Milieu) actief meeplanten. Daarnaast verwijst Baobab tevens naar het internationale karakter van de inzet voor het behoud en de ontwikkeling van natuurwaarden.

JNM’ers bouwen wilgeniglo na afloop bosaanplant
foto: Vincent Decroock

Wens je een geleide wandeling in het gebied of gewoon meer info? Contacteer:

vincent.decroock@fulladsl.be
tom.notebaert@hotmail.be

Wens je de Perlinkvallei als natuurreservaat financieel te steunen?
Stort jouw gift op rekening IBAN = BE56 2930 2120 7588, BIC = GEBABEBB van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen en vermeld Project 6204 Perlinkvallei.

Bij elke **gift vanaf 40 euro ontvang je een fiscaal attest.**

Resultaat van de aanplant volgens de QD-methode *foto: Vincent Decroock*

IJsvogels op zwier

Norbert Desmet.

Met het artikel uit Meander 3-2014 kenden we alle geheimen van de ijsvogel, dachten we toch. Maar steeds blijven ze ons verbazen. Zo liepen er dit najaar weer heel wat waarnemingen binnen van ijsvogels op plaatsen die op het eerste zicht ver van water af liggen: Wannegem, St Lievens-Houtem, Herzele… Ondertussen wisten we al dat de jongen ver van hun geboorteplaats kunnen gaan zwerven: zo zijn er de 'archief'waarnemingen van ijsvogels op de beken in de Vlaamse Ardennen, dikwijls in het najaar, als ze door de oudjes uit hun eigen territorium verjaagd worden. En er is ook als aanzet tot dit artikel een eigen, recente waarneming van een dode ijsvogel, allicht een verkeersslachtoffer, midden in de kalkakkers van de Champagnestreek, kilometers ver van een wateroppervlak.

Waarschijnlijk zijn al die waarnemingen te plaatsen in het kader van zoeken naar een eigen stek of eerder naar een overlevingsstrategie van de soort. Bij bovenstaande waarnemingen was er meestal een tuinvijver in de buurt, dat betekent voedsel. Als voorbeeld: op 12 oktober, bij Paul Hellebaut in St. Lievens-Houtem, met 2 ijsvogels, volgens de Google-kaart bij deze melding op waarnemingen.be vermoedelijk in de tuin… Navraag maakte duidelijk dat de soort hier regelmatig verschijnt, vrijwel alle jaren, af en toe met twee samen, maar over de spreiding in het jaar was het voorlopig onduidelijk. Er is wel een vijver van ongeveer 45 m² met vissen! Tegen de reigers is er een ultrasoon geluid bij detectie, en dit is blijkbaar ook afdoend. Als men ook op andere waarnemingen de plaats bekijkt op de Google-kaart in www.waarnemingen.be lijkt er

IJsvogel *foto: Gilbert De Ghesquière*

telkens in de achtertuin wel iets vijverachtig te zijn.

Het belang van deze tuinvijvers als 'nieuwe natuur' is niet te onderschatten: soorten als salamanders en libellen vinden er dikwijls een onderkomen. De meeste natuurliefhebbers zullen er wel geen kweekvijver van goudvissen of koi's van maken, omdat ze anders bovenstaande soorten moeten missen. En dan nog, want dan is daar een andere soort gelukkig mee, de reigers uiteraard. Maar er zijn toch wel heel wat tuinvijvers met wat stekelbaarsjes of 'stekerlingen' of ander klein grut en daar is het natuurlijk de ijsvogel om te doen: voedsel, de sleutel tot alles.

Er zijn ook aanwijzingen dat ze overleven in strenge winters op de snelstromende beken en dan o.a. libellenlarven en andere waterinsecten als hoofdvoedsel inschakelen. En er is ook het trieste voorbeeld van Ploegsteert, waar in een goedbedoeld wak meerdere ijsvogels hun dood vonden omdat ze de uitweg onder het ijs niet meer vonden. En uit vervlogen dagen is er ook de getuigenis van een tuinbezitter dicht bij de Donkvijver in Oudenaarde. Hij had een zitstok boven zijn vijver geïnstalleerd met een vlotje, geïnspireerd door het regelmatig bezoek van de ijsvogel. Dit liet hem toe de braakballetjes van de vogel (graatjes en schubben) te verzamelen. Een idee voor de tuinvijver-bezitters?

Maar laat de waarnemingen toch ook doorkomen via waarnemingen.be of via de redactie, zodat we die verder kunnen opvissen. Het blijft een boeiend verhaal toch op die manier?

Doodgewoondood?

Rik Desmet

Als kleine jongen kon ik, ondertussen eeuwen geleden, in het centrum van Deinze soorten als gekraagde roodstaart, braamsluiper, grauwe vliegenvanger, spotvogel… waarnemen, voor veel natuurgebieden in Vlaanderen is dit tegenwoordig al een ongekende weelde. Er stonden daar toen nog een paar statige herenhuizen met grote tuinen. Met de herenhuizen verkocht de stad ondertussen ook zijn ziel. In de broekbossen van Zeveren jodelden meerdere koppels wielewalen en koerden de zomertortels. Dezelfde wielewaal kwam later in de jaren 80 in de tuin in Kruishoutem nog kersen stelen terwijl ook daar het platteland nog garant stond voor koekoek, grauwe gors, ringmus….
Deze toen nog gewone soorten verdwenen ondertussen geruisloos één voor één. Vandaag, 3 december, zie ik voor het eerst sinds vorige winter nog eens drie ringmussen in de tuin… De nestkasten bleven deze zomer voor de eerste keer leeg, adieu steenmus.

Paradox: het gewone werd ongewoon, het ongewone gewoon. Soorten als buizerd en sperwer zijn dagelijkse kost geworden, in het centrum van Deinze zie je nu op de Leie de aalscholver vissen en overwintert de grote gele kwik, vroeger hét symbool van de Vlaamse Ardennen. Bosuilen zitten zowat overal mysterieus te roepen, al is de ransuil daar weer niet zo blij mee. Haviken zijn er wel maar je ziet ze niet. De zeearend was de herintroductie in Nederland net te snel af en kwam op eigen initiatief broeden, de visarend doet het goed in Frankrijk. In november 2014 werd in Lac du Der het recordaantal kraanvogels verpulverd: 204 000! Hoeveel mussen

Adieu ringmus? *foto: Gerard Mornie*

zouden er nog zitten in Vlaanderen?

Er zijn zowaar al ornithologen die de opmars van de slechtvalk met lede ogen aanzien omdat ze teveel slachtoffers maken… Toegegeven, die slechtvalk krijgt met de vele nestkasten wel artificiële steun, in de economie zou men spreken van oneerlijke concurrentie.

Ook de vos staat soms ter discussie. Dertig jaar geleden nog een buitenkansje waarvoor je naar onze Ardennen of het buitenland moest. Nu vaak verketterd, ook soms binnen het natuurbehoud als die vos zijn begerig oog laat vallen op een zeldzame maar goed bereikbare vogel, want open en bloot zichtbaar in het uitgeklede landschap. Dan komt hij in de rangorde van de aaibaarheid ineens een pak lager te staan. Aan elke soort kleeft er blijkbaar een prijskaartje. Om het met Obelix te zeggen: “rare jongens die…”

Grotere zoogdieren doen het inderdaad vaak goed in Europa: na vos en steenmarter breidt de wolf uit maar ook hier speelt het NIMBY syndroom: “wolven? Wijs, maar toch niet hier!”

Het is dus hinken op twee gedachten: zijn we nu meer blij met de komst van de leuke nieuwe soorten

Jan FRANCOIS
Landmeter-expert
Gentse Steenweg 138
9620 Zottegem
09/361 03 00
jan.francois@telenet.be
www.aardbol.be

P.V.S.
electronic developments
ELEKTRONICA
-ontwerp -productie -consulting
Alle info: info@pvsed.com of tel.055/49.60.12
na afspraak: Neerstraat 28, Nederzwalm
+ ZAKLAMPEN
merk FENIX
Volledige gamma op: www.fenix-nederland.nl

Foto’s voor Meander welkom!

Steeds meer sturen auteurs ook foto’s door die bij hun artikel passen. Als dat niet gebeurt, kunnen we meestal putten uit ons fotoarchief. Toch blijft de input van nieuwe foto’s zeer belangrijk. Als u dus mooie natuurfoto’s heeft, aarzel niet om ze spontaan aan de redactie te bezorgen. Geef ze ook een naam waarin je eigen naam en het onderwerp (bv. een soortnaam) voorkomt. Voor de voorkaft moet een foto minstens 1500 pixels hoog en 2000 pixels breed zijn.

Meer dan 100 soorten vogels
en meer dan 60 soorten dagvlinders
waarnemen in 1 week tijd?
Meer dan 300 dagen zon per
jaar en een zwembad?
Vakantiewoning Casa Mata
Spaanse Pyreneeën

10% korting voor leden van Natuurpunt
Alle info: www.casamata.info

of betreuren we meer het verdwijnen van de gewone soorten van onze woonomgeving? Is het glas half vol of half leeg? Zijn we blij met een dode mus…?

Het vogelbestand in Europa is de voorbije dertig jaar drastisch en dramatisch teruggelopen, zo blijkt uit een studie van de Universiteit van Exeter die in het vakblad Ecology Letters is gepubliceerd. Opvallend is dat vooral 36 wijdverspreide soorten zoals mussen en spreeuwen het slachtoffer zijn. De onderzoekers werkten rond 144 Europese vogelsoorten uit meer dan duizend verslagen uit 25 landen. De biodiversiteit is als nooit tevoren afgenomen, zo blijkt. In totaal zijn er nu 421 miljoen minder vogels dan drie decennia geleden. (Vilt Nieuwsbrief, 3-11-2014)

Belangrijker is waarschijnlijk de daarmee samenhangende vraag: integreren we meerdere facetten van onze levensbehoeften in onze (woon)omgeving of splitsen we alles op? Gaan we er vanuit dat alles maakbaar is, ook natuur? Dat dit niet zo is blijkt uit meerdere studies (zie Mediawatcher in dit nummer op blz. 13).
Sproei ik eerst die vervelende klaver in mijn gazon naar de verdoemenis om daarna in de 'natuur' vogels te 'spotten'? Of zorg ik ook in mijn tuin voor meer natuur, ook al zien de buren liever een golfgazonnetje, of- nog beter – kunstgras dat je kan stofzuigen?
Besteedt Europa miljarden aan het landbouwbeleid enkel alleen voor de voedselproductie en tewerkstelling of mag in ruil voor die geldstroom ook wat meer natuur verwacht worden?
Blijft de functie natuur de laatste in de rangorde? De komende nieuwe wetten in verband met de ruimtelijke ordening in Vlaanderen lijken op dat gebied ronduit beangstigend.

Van natuurgebieden wordt soepelheid verwacht. Ze zijn immers mede gekocht met overheidsgeld en moeten dus zo veel mogelijk open voor het publiek. Liefst met de nodige voorzieningen zodat de bezoeker overal met een minimum aan inspanning én zonder laarzen terecht kan. Lovenswaardig zolang de hoofdfunctie maar natuur blijft. Dezelfde inspanning mag blijkbaar niet van het, evenzeer gesubsidieerde, landbouwgebied verwacht worden. Met een beetje goede wil is veel mogelijk. Ook in industriegebieden kan er aandacht zijn voor natuur, daar bestaan prachtige voorbeelden van. Bepaalde tuinen zijn natuurpareltjes en daarvoor hoeft heus niet heel de tuin een 'woestenij' te zijn.

Rest dus vooral dat landbouwgebied. Het Natuurbericht van 3-12 is daarbij schrijnend illustratief: door de bijzonder slechte biologische kwaliteit van het landbouwlandschap doen twee dagvlindersoorten – het bruin blauwtje en het Icarusblauwtje – het nu zelfs beter in stedelijke

Icarusblauwtje *foto: Gilbert De Ghesquière*

omgeving dan in het buitengebied! Het nieuw Gemeenschappelijk LandbouwBeleid (GLB) mist dan ook een enorme kans om de maatschappij meer waar voor zijn vele geld te geven. Dit nieuwe GLB is door druk allerhande ondertussen zo uitgehold dat er van meerwaarde voor de natuur weinig sprake zal zijn, zo zijn zelfs het inzaaien van een groengewas en het inzaaien van klaver maatregelen die de biodiversiteit zouden moeten verhogen (voor alle maatregelen zie: http://www.ruraalnetwerk.be/node/1740).

We moeten er dus waarschijnlijk niet direct op hopen dat ook de 'gewone natuur' zich weer snel herstelt. Het 'ongewone' komt steeds meer binnen handbereik maar voor het eens gewone zullen we ons misschien steeds verder moeten verplaatsen. Als we het nog meemaken zijn we benieuwd wat hier binnen 20 jaar in de Meander zal staan.

Overzicht vogelwaarnemingen september – november 2014

Dimitri Van de Populiere

Eind augustus begint het al te kriebelen… Zoek hoger terrein met een goed zicht op het noorden. Ze komen er aan. Rond half oktober barst het dan meestal in alle hevigheid los. Ik heb het uiteraard over de najaarstrek. In onze regio werd er vooral geteld aan de Vinkemolen in Zwalm en de Leystraat in Huise. Toppers gedurende deze periode waren enkele waarnemingen van kleine rietgans, ruigpootbuizerd in Machelen, 5 (!) bladkoningen, een groep van 23 baardmannetjes en 2 buidelmezen.

Futen tot eenden

Kolgans: 27 waarnemingen. Grootste groep: 26-10: Huise, Leystraat en Zwalm, Vinkemolen 215 ex over. **Toendrarietgans**: 11-11: Zwalm, Vinkemolen: 5 ex over (LNE, BDE). **Kleine rietgans**: 16-11: Eine, Dorp: 30 ex over (DDG); 23-11: Machelen: 11 ex over (ECO, EDV); 29-11: Asper, Dorp: 19 ex over (JaVH). **Zomertaling**: 11-09 tot 4-10: Zingem, Weiput: 1 juv/vrouw (DVDP, e.a.). **Brilduiker**: 15-11 tot ? : Nazareth, Callemoeie: 1 ex (NVW, e.a.); 26/27-11: Oudenaarde, Donk: 1 vr (LVDL). **Grote zilverreiger**: 94 waarnemingen (veel dubbelwaarnemingen). **Kleine zilverreiger**: 8-10: Deinze, Vallei v.d. Zeverenbeek: 1 ex (RHE). **Zwarte ooievaar**: 4-10: Zwalm, Vinkemolen: 2 ex over (JaVH, e.a.); 5-10: Huise: 1 ex over (KRE, HNA).

Ruigpootbuizerd *foto : Gerard Mornie*

Roofvogels

Visarend: 5-09: Zingem: 1 ex over (DVDP); 6-09: Asper: 1 ex over (JaVH); 7-09: Schorisse: 1 over (RME); 11-09: Wannegem-Lede: 1 ex over (GCO); 21-09: Kruishoutem, Uitkijktoren: 1 ex over (GCO); 4-10: Zwalm, Vinkemolen: 1 ex over (TTP); 31-10: Zwalm, Buggenhoek: 1 ex (TCA). **Rode wouw**: 5-10 en 19-10: Zwalm, Vinkemolen: 1 ex over (BDE, ADV, PVDB, DVDP); 19-10: Wannegem-Lede en Machelen: 1 ex over (PTA, ECO, EDV); 9-11: Oudenaarde: 1 ex over (NGE). **Bruine kiekendief**: 41 waarnemingen. **Blauwe kiekendief**: 31-10: Wannegem-Lede: 1 ex (GCO); 1-11: Huise, Leystraat: 1 ex (DVDP, GCO); 11-11: Zwalm, Vinkemolen: 4 ex over (LNE); 11-11: Bos t'Ename: 1 ex over (SFE). **Ruigpootbuizerd**: 2-11: Machelen: 1 ex (ECO, EDV). **Wespendief**: laatste waarneming: 5-10: Nukerke: 1 over (SFE). **Havik**: 12 waarnemingen. **Smelleken**: 12 waarnemingen.

Rallen tot sternen

Kraanvogel: 1-10: Oudenaarde: 2 ex over (PDR); 12-11: Vurste: 7 ex (KDW). **Goudplevier**: 31 waarnemingen. Grootste groep: 15-10: Lierde, Parkbos-Uilenbroek: 36 ex over (LNE). **Bonte strandloper**: 18-09 tot 11-10: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (JeVH, e.a.). **Zwarte ruiter**: 6-09: Bos t'Ename: 1 over (GTA). **Houtsnip**: 17 waarnemingen. **Bokje**: 27-09 en 11-11: Eine, Snippenweide: 1 en 2 ex (DDG); 18-10 en 27-10: Wannegem-Lede: 1 ex (GCO). **Kemphaan**: 9-11: Zwalm, Vinkemolen: 1 ex over (LNE). **Geelpootmeeuw**: 1 ad vanaf 19-08 gedurende hele periode aanwezig aan Oudenaarde, Sluis; 16-10 tot 26-11: Kerkhove/Ruien, Sluis: 1 ad (NDS); 18/21/22/23-09 en 2/3/30-10: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (BDE, JeVH, JaVH). **Pontische meeuw**: vanaf 22-10 terug aanwezig aan Oudenaarde, Sluis (DVDP, e.a.). **Grote mantelmeeuw**: 2-10: Asper: 2 ex over (JaVH); 2-11: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (ADV). **Zwarte stern**: 1-09: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (BDE); 5-09: Oudenaarde, Donk: 1 juv (LVDL); 25-09 tot 2-10: Zingem, Weiput: 1 juv (EBI, e.a.).

Duiven tot lijsters

Zomertortel: 1-09: Melden: 1 ex (SDH); 3-09: Berchem, Scheldemeersen: 1 ex (SDH). **Ransuil**: 8 waarnemingen. **Velduil**: 12-10: Huise: 1 ex (JaVH); 1-11 en 11-11: Huise, TTP Leystraat: 1 ex (DVDP, BHE, GCO, e.a.). **Kerkuil**: 19 waarnemingen. **Gierzwaluw**: 19-10: Huise, TTP Leystraat: 1 zeer laat ex (JaVH, WSI, NVW). **Zwarte specht**: 23-09: Lierde, Parkbos-Uilenbroek: 1 ex (ADG); 30-10: Ruien, Kluisbos: 1 ex (GSN). **Middelste bonte specht**: 1/1/19-09 en 3-10: Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE); 25-10: Ronse, Tombele: 1 ex (DVE). **Kleine bonte specht**: 46 waarnemingen. **Draaihals**: 3-09: Berchem, Paddenbroek: 1 vangst (TLI). **Grote pieper**: 4-10 en 15-10: Kruishoutem, Zijldegemkouter en Welden: 1 ex (GCO, SFE). **Gekraagde roodstaart**: 11-09: Ronse, Bois Joly: 1 ex (DVE); 15-09: Nederename, Put VDM: 1 ex (DDG); 18-09: Oudenaarde: 1 ex (NGE); 3-10: Bos t'Ename: 1 ex (LME). **Paapje**: 4-09: Oudenaarde en Nukerke: 5 ex (BHE, LME); 8-09: Wannegem-Lede: 1 ex; 20-09: Kruishoutem, Zijldegemkouter: 1 ex (GCO). **Roodborsttapuit**: 11-10: Melden, Scheldemeersen: 1 ex (USA, BHE); 13-10 tot 19-10: Zwalm, Vinkemolen: 1 tot 2 ex (BDE, LNE, e.a.); 14-10: Petegem, Langemeersen: 1 ex (LVDL); 20-10: Mater: 1 ex (LVDL); 22-10: Kruishoutem, Zijldegemkouter: 1 ex (GCO); 1-11 tot 5-11: Eke: 1 ex (JBU). **Beflijster**: 19-11: Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE).

Beflijster

Zangers tot gorzen

Braamsluiper: 22-10: Ronse: 1 ex late tuinwaarneming (DVE). **Bladkoning**: 25-09: Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE); 2-10: Bos t'Ename: 1 vangst (LME); 16-10: Bos t'Ename: 1 ex (JBE, e.a.); 23-10: Eine, RWZI: 1 ex (DDG); 25-10: Asper: 1 ex (JaVH). **Vuurgoudhaan**: 92 waarnemingen. **Grauwe vliegenvanger**: 7-09 en 16-09: Ronse en Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE). **Baardman**: 12-10: Eine, Snippenweide: 23 ex (ADV, e.a.); 26/31-10 en 1-11: Eine, Snippenweide: 2/1/5 ex (DDG, ADV). **Buidelmees**: 1-11: Zwalm, Bruggenhoek: 2 ex (PVDB). **Barmsijs** (kleine/grote/spec): 9 waarnemingen. **Europese kanarie**: 27-09: Eine, Snippenweide: 1 ex; 3-10: Asper: 1 ex (JaVH); 18-10: Eine: 1 ex (DDG); 5-10: Gavere, kasteelpark: 1 ex (JVE); 1-11: Eine: 1 ex (ADV); 9-11: Ronse, spoorwegdriehoek: 1 ex (DVE). **Goudvink**: 25-10: Ronse, Tombele: 1 ex (DVE); 11-11 tot 28-11: Ronse, Pyreneeën: af en toe 1 ex (DVE, JaVH). **Appelvink**: 13 waarnemingen. **Kruisbek**: 9-10: Berchem: 5 over (TLI); 12-10: Ronse, Pyreneeën: 3 en 1 ex (CNU, DVE); 12-10: Zingem: 1 over (ADV). **Geelgors**: 8 waarnemingen.

Dank aan alle waarnemers!

TUINAANLEG EN -ONDERHOUD

alle snoeiwerken
ook verlagen van bomen

MICHAEL BEKAERT

Ganzendam 9 - 9890 Vurste
Tel: 0497/43.01.79

Boomkwekerij
DE BOCK LV

Wij zijn specialisten in

Sierheesters, Rozen, Bamboes, Vaste planten, Coniferen, Sierbomen, Haagplanten, Fruitbomen

Pelikaanstraat 89
9700 Oudenaarde - Nederename

Tel: 055/30.24.80 (bedrijf)
Fax. 055/31.35.83

Dierenartsenpraktijk 'Blauwesteen'

Dierenartsen De Pourcq Bernard
en Moreaux Philippe

Blauwesteen 43 te 9600 Ronse

www.dierenartsenpraktijkblauwesteen.be
tel: 055/21.38.19

uit sympathie

De mediawatcher

Antropoceen

We hebben het als zoogdiersoort ver geschopt. Onze invloed is zo groot geworden dat wetenschappers overwegen om aan de geschiedenis van de aarde een nieuw tijdvak toe te voegen. Volgens de geologische tijdschaal leven we nu in het *holoceen*, een tijdvak dat na de voorlopig laatste ijstijd zo'n 10 000 jaar geleden begon.
We roeien andere soorten uit, kunnen nieuwe soorten creëren, we beïnvloeden het klimaat… Om die redenen zou men voor de huidige periode als naam het *antropoceen* invoeren, de term is afkomstig van het Grieks woord voor mens.

Biodiesel

De productie van biodiesel uit koolzaad kost in veel delen van Europa meer energie dan het oplevert. Dat blijkt uit een studie van de Universiteit Twente. In ruim één derde van de gebieden die in theorie geschikt zijn voor koolzaadteelt kan alleen met energieverlies biobrandstof uit koolzaad worden geproduceerd. De teelt is niet energie-efficiënt omdat daarbij veel fossiele brandstoffen en kunstmest worden gebruikt.
(Vilt Nieuwsbrief, 21-10-2014)

Onvervangbare natuur!

Een internationale studie heeft aangetoond dat natuurcompensaties, ter vervanging van elders verwijderde natuur, leiden tot een dalende biodiversiteit. Bij het vergelijken van onaangeroerde en herstelde habitats bleek dat zelfs over een periode van 100 jaar in slechts 40 procent van de herstelde habitats het ecosysteem dezelfde rijkdom zal bereiken.
Ook de compensatieverhouding is een belangrijk aandachtspunt. De onderzoekers verklaarden dat vandaag vaak een ratio gebruikt wordt van 10:1, waarbij de herstelde oppervlakte tien keer zo groot is dan degene die verloren gegaan is. De studie adviseert echter die ratio op te trekken naar 20:1 of zelfs 100:1. Ter vergelijking: in Vlaanderen wordt er doorgaans 1:1 gecompenseerd, voor habitatwaardige bossen sinds kort 3:1. De algemene conclusie luidt dan ook dat natuur compenseren tot een netto achteruitgang van de biodiversiteit leidt, en dat het veel verstandiger is om te investeren in het strikter beschermen van bestaande natuurgebieden.
(Vilt Nieuwsbrief, 9-10-2014)

Natuurpunt Educatie en CVN fusioneren

Natuurpunt Educatie en CVN (Centrum voor Natuur- en Milieueducatie), de twee grootste vormingsinstellingen op het gebied van natuur- en milieueducatie en educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO), fusioneren. De nieuwe vormingsinstelling – met de werknaam Natuurpunt CVN – is een open netwerkorganisatie, verankerd in Natuurpunt. In de nieuwe organisatie zullen vrijwilligers en professionele medewerkers samenwerken om aan een breed publiek in heel Vlaanderen en Brussel vorming aan te bieden rond natuur, omgeving, erfgoed, milieu en mens.
(Natuurpunt bericht, 1-10-2014)

Houtkanten nuttig voor natuur en portemonnee!

Malempré, een klein dorpje in de Waalse provincie Luxemburg met net geen 300 inwoners, drie hoofdstraten en vijf actieve landbouwbedrijven, zal over enkele jaren volledig energieonafhankelijk zijn.

BIO SHOP®

De Zonnebloem

Al meer dan 25 jaar vind je bij ons
alles voor een gezonde levenswijze

Het grootste gamma biologische voeding in de streek
massa's alternatieve en fair trade geschenkartikelen

Steeds 10 % korting voor NP-leden
op het ruimste aanbod natuurstudieboeken

Kom eens gezellig snuisteren in de Parkstraat 25, 9700 Oudenaarde
Tel. 055/31.64.30 oudenaarde@bioshop.be www.bioshop.be

Boeren zullen er de nodige energie produceren op basis van houtsnippers uit houtkanten in de gemeente.
De houtsnippers worden nu nog aangekocht, maar de komende jaren zullen de plaatselijke landbouwers ook brandstofproducenten worden. Hiervoor willen de boeren vlak naast de eerste houtkant een tweede aanplanten, specifiek voor de productie van houtsnippers. In totaal zijn er dertig kilometer dubbele hagen nodig om continu genoeg houtsnippers te leveren. Als ook de houtkanten langs de wegen in Manhay gebruikt kunnen worden, kan een voorraad van 432 kilometer houtkant aangesproken worden, genoeg om Malempré voor heel wat jaren te verwarmen. Wat een weelde voor de gorzen, klauwieren…
(Vilt Nieuwsbrief, 12-11-2014)

Quo usque tandem?*

Er zijn politici die te pas en te onpas Latijnse spreuken rondstrooien. Vanuit hun geschiedkundige achtergrond zouden ze echter beter moeten weten als het over kernenergie gaat. Het zou een aflevering van 'wat als' kunnen zijn: wat als de Egyptenaren hun piramides volgepropt hadden met kernafval?
De man in kwestie verklaart echter doodleuk dat "het nu te laat is om alternatieven voor kernenergie te vinden"…
(* hoe lang nog)
(De Morgen, 3-12-2014)

Dunnetjes….

Op 2-12 lanceerden 11 bekende Vlamingen een actie om de Belgische en Vlaamse politiek aan te zetten tot meer daadkracht als het over het klimaat gaat. Onze contreien blinken nu eenmaal niet uit in harde maatregelen. We werden daarvoor op de klimaattop 'beloond' met de weinig benijdenswaardige prijs 'fossiel van de dag' (De Morgen, 3-12-2014). In een reactie in die krant erkende minister Schauvliege wel de ernst van de zaak maar vond het toch nodig om op te merken dat die actievoerders toch ook wel met de auto rijden …, een inhoudelijk erg sterk en onderbouwd argument…

Klimaatzaak

Elf BV's richtten de vzw Klimaatzaak op. Deze elf initiatiefnemers, persoonlijkheden uit de media, kunst, ondernemers, en wetenschappelijke wereld, stelden de vier regeringen op 1-12-2014 in gebreke omdat ze vrezen dat ons land tegen 2020 niet vrijwillig veertig procent minder CO_2 zal uitstoten dan in 1990. Aangezien onze overheden keer op keer de verdragen die ze ondertekenen niet nakomen (zoals bv. de 25-40 % reductie tegen 2020, iets wat we in de verste verte niet gaan halen) heeft vzw Klimaatzaak besloten een rechtszaak aan te spannen. In Nederland loopt overigens een gelijkaardige procedure die al relatief ver staat. Klimaatzaak heeft daarvoor een advocatenbureau in nationaal en internationaal recht onder de arm genomen. Wat kan jij doen? Je kan juridisch mede-eiser worden (http://klimaatzaak.eu/nl/word-mede-eiser/), iets wat je tot niets verbindt bij verlies van de rechtszaak maar de impact in de rechtbank verhoogt.
Je kan ook storten (http://klimaatzaak.eu/nl/steun-financieel/) om de juridische kosten mee te dekken. Je kan ook altijd dit bericht delen of zelf anderen uitleggen wat er aan de hand is.

Het is zes na twaalf, niet handelen is schuldig verzuim…!

Biologische groententeelt

Ourobouros.be

Flexibele groentenmanden

DZ: Natuurpunt afdeling Deinze-Zulte
GZ: Natuurpunt afdeling Groot Zingem
HRZ: Natuurpunt afdeling Herzele
HOU: Natuurpunt afdeling Houtem
IWG: Invertebratenwerkgroep Lampyris
JNM: Jeugdbond voor Natuur en Milieu
KBE: Kern Werkgroep bos t'Ename
KRB: Kern Rondom Burreken
MOW: Milieufront Omer Wattez
NWB: Nationale Werkgroep Botanie
NWG: NatuurstudieWerkGroepen Vlaamse Ardennen-*plus*
OUD W-P: NP afdeling Oudenaarde-Wortegem-Petegem
PWG: Plantenwerkgroep NP Vlaamse Ardennen-*plus*
PAWG: Paddenstoelenwerkgroep NP Vl. Ardennen-*plus*
RLVA: Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen
RO: Natuurpunt afdeling Ronse
SL: Natuurpunt afdeling Schelde-Leie
TW: Trage Wegen vzw
VA: Natuurpunt afdeling Vlaamse Ardennen
VA*plus*: Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
VUB: Vrienden van het Uilenbroek
VWG: Vogelwerkgroep NP Vlaamse Ardennen-*plus*
WMB: Werkgroep Munkbosbeekvallei
WMBV: Werkgroep Maarkebeekvallei
ZV: Natuurpunt afdeling Zwalmvallei
ZWG: Zoogdierenwerkgroep NP Vlaamse Ardennen-*plus*

Woensdag 14 januari 2015

VWG + SL: Bijeenkomst van de Vogelwerkgroep in het Stedelijk Centrum te Heurne, o.l.v. Paul Vandenbulcke, tel 0475/34.65.86. Aanvang om 20u. Einde rond 22u30. Op deze bijeenkomst van de vogelkijkers uit de regio (of daarbuiten) zal je ongetwijfeld nieuwe zaken bijleren. Er worden enkele voorstellingen gebracht, die kunnen gaan over diverse thema's: determinatie, reisverslagen, projectresultaten,… Dit zowel voor de beginnende vogelkijker als de meer gevorderde. De exacte inhoud maken we op voorhand bekend op ons forum www.natuurforum.be --> Vlaamse Ardennen Plus.

Vrijdag 16 januari 2015

Gezamelijke nieuwjaarsreceptie van Natuurpunt VA-plus en Milieufront Omer Wattez. We zetten het nieuwe jaar in met een hapje en een drankje. Afspraak om 19u30 in de parochiezaal te Leupegem- Oudenaarde (Sompelplein). Graag vooraf een seintje aan MOW vzw, Kattestraat 23 te Oudenaarde, tel. 055/30.96.66 of info@milieufrontomerwattez.be.

Zaterdag 17 januari 2015

ZV: Werkdag Middenloop Zwalm. Info: Koen Gintelenberg, tel. 055/60.45.21. Afspraak om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel. Einde rond 17u. Onderhoud van enkele hagen langsheen het Mijnwerkerspad aan de Boembekemolen. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen en eventueel een haagschaar/takkenschaar.

Zondag 18 januari 2015

VWG + SL: Vogeltocht voor beginners, met aandacht voor de watervogels. Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen noodzakelijk, vogelgids.

ZV: Nieuwjaarsreceptiewandeling. Info: Koen Gintelenberg, tel. 055/60.45.21. Samenkomst om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18 te Michelbeke. Nieuwjaarswandeling in het gebied Boterhoek. Vanaf 11u30 nieuwjaarsreceptie in de molen. Einde rond 13u. Meebrengen: laarzen.

KRB: Bibbertocht + nieuwjaarsdrink in het Burreken. Begeleiding: Filip Hebbrecht (tel 055.49.55.63; filip.hebbrecht@telenet.be). Afspraak om 14u aan Perreveld thv N°14 te Zegelsem. Een mooie landschapswandeling door het hart van Het Burreken. Aansluitend nieuwjaarsdrink in de schuur om 16u.

Woensdag 21 januari 2015

RO: Algemene vergadering van de afdeling Ronse met receptie. Samenkomst om 20u in de Branderij, Zuidstraat 13 te Ronse. Naast een gezellige babbel staat de voorstelling van de activiteiten 2015, het werkingsverslag van de reservaten en het financieel verslag 2014 op agenda.

Vrijdag 23 januari 2015

HRZ: Algemene Ledenvergadering. Om 20u in het Kelderken, Sint-Lievensplein 8, Sint-Lievens-Esse. Programma: www.natuurpuntherzele.be.

HOU: Lezing natuurfotografie. Aanvang om 19u in het Muziekcentrum De Garage, Kerkkouterstraat 62, 9520 Bavegem (Sint-Lievens-Houtem). Aan de hand van eigen foto's loodst natuurfotograaf Jeffrey Van Daele je doorheen de verschillende disciplines van de Natuurfotografie. Van landschap, macro, abstracties en wilde dieren tot het grafisch element. Voorzien van voldoende uitleg over het hoe, wat en waarom. Een inspirerende en vooral leerrijke avond! Einde omstreeks 21u. Kostprijs: niet-leden 5 euro, leden 3 euro.

Zondag 25 januari 2015

KBE + OUD W-P: Winterwandeling in Bos t' Ename + nieuwjaarsreceptie Bos t' Ename & Natuurpunt OUD-W-P. Gids: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30. Samenkomst om 9u aan het Provinciaal Archeologisch Museum (PAM), Lijnwaadmarkt 20 te Ename of om 11u45 in de Loods van Bos t' Ename, Boskant 56 te Mater.

DZ: Startactiviteit van de nieuwe afdeling Deinze-Zulte! Info: Koen Houthoofd, tel 09/328.11.08. Start om 14u in de Guldepoort in Machelen (Dorpsstraat 46) voor de start van de nieuwe afdeling Deinze-Zulte. We verkennen de winterse natuur rond Machelen. Voor de kinderen is er een aparte kinderactiviteit. Vanaf 16u serveren we de traditionele gratis natuurpuntpannenkoeken en geven we een woordje uitleg over de nieuwe afdeling en de geplande activiteiten. Einde omstreeks 17u30.

Donderdag 29 januari 2015

OUD W-P + IWG: Systematiek van de Arthropoda. Gids: Bryan Goethals, tel. 0474/94.22.40. bryan.goethals@telenet.be. Samenkomst om 20u in het Liedtskasteel, Parkstraat 4 te Oudenaarde. Om het jaar goed in te zetten bekijken we, bij een nieuwjaarsdrink, traditioneel nog eens de systematiek van de Arthropoda of de indeling van de Geleedpotigen. Verschillende onderwerpen komen daarbij aan bod zoals naamgeving, opbouw van de systematiek, het belang van Nederlandse namen, het waarom en het hoe. Een aanrader voor wie zich meer wil verdiepen in ongewervelden. Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 31 januari 2015

DZ: beheerwerken: knotten van wilgen in Astene. Info: Wim Vercruysse, tel 0485/39.60.20. Start om 9u tussen de Krekelstraat en de Achtmeersstraat. We onderhouden een houtkant, knotten wilgen en ruimen het hout op. Wie mee helpt heeft recht op een deel van het hout. Wel zelf voor vervoer zorgen. Per geknotte wilg krijgen we 12 euro die we integraal investeren in ons natuurgebied 'Vallei van de Zeverenbeek'. Einde rond 17u. Meebrengen picknick, werkhandschoenen, laarzen en eventueel bijl en takkenschaar. Natuurpunt zorgt voor soep en drank.

KBE: Werkdag Bos t'Ename. Contactpersoon: Pieter Blondé: 0488/36.22.79 en Guido Tack 0474/90.02.30. Elke laatste zaterdag van de maand wordt er gewerkt in Bos t'Ename, van hakhout afzetten tot hooien. Samenkomst aan de loods, Boskant 56 (nieuwe straatnaam i.p.v. Braambrugstraat 43). Aanvang om 9u en/of 13u30. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen en werkhandschoenen.

Zondag 1 februari 2015

SL + VWG: Vogeltocht naar Schouwen-Duiveland. Gids: Niko Van Wassenhove, tel. 09/385.74.58. Samenkomst om 7u aan de kerk van Eke. We maken de verplaatsing per wagen kostendelend (o.a. tunnel). We gaan op zoek naar de ijseend en andere overwinterende watervogels. Einde omstreeks 19u. Meebrengen: warme winddichte kledij, waterdicht schoeisel, verrekijker, telescoop, vogelgids en picknick die we ergens langs de baan of in een kijkhut nuttigen.

Vrijdag 6 februari 2015

DZ: film 'More than Honey'. Info: Koen Bilcke, 0473/81.43.58. Start om 20u in de Ceder (Parijsestraat 34, Astene). 'More than Honey' is een razend interessante documentaire die ons meevoert naar een wonderbaarlijke, mysterieuze wereld van de bijen. Bovendien maakt hij ons op overtuigende wijze bewust van een fenomeen dat echt wel onrustwekkend is. Was het immers niet Albert Einstein die ons waarschuwde dat wanneer de bijen zouden uitsterven, de mensen vier jaar later zouden volgen? Een ecologische must-see! Toegangsprijs 2,50 euro/persoon. In samenwerking met VELT Leieland, MOW Leievallei en

De Ceder.

■ **ZV: Algemene vergadering.** Info: Jan François, 09/361.03.00. Afspraak om 20u in de Boembekemolen, Boembeke 18 te 9660 Brakel. Evaluatie 2014 en planning nieuw werkjaar. Tussendoor en nadien gezellige babbel met hapje en drankje. Einde rond 23u.

Zaterdag 7 februari 2015

■ **OUD W-P: Knotwerkdag in de Langemeersen.** Info: Paul Cardon 055/31.19.92. en Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62. Samenkomst om 9u in de Meersstraat in Petegem a/d Schelde. Er worden knotwilgen geknot. Hout wordt verdeeld onder de deelnemers. Meebrengen: zaag, bijl, werkhandschoenen. Einde omstreeks 17u.

Zondag 8 februari 2015

■ **HRZ: Winterse wandeling in het Duivenbos.** Thema: dierensporen. Gids: Frederik Dierickx. Vertrek om 9u30 aan de kerk van Sint-Antelinks (Herzele). Einde rond 12u30.

■ **VWG + OUD W-P: Overwinterende vogels op de Donkvijver en in de Langemeersen.** Gidsen: Ludo Vanderlinden en Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62. Samenkomst om 14u op de zuidelijke parking van de Donkstraat te Oudenaarde (straatje naar surfclub en Outsider). We bekijken de overwinterende watervogels van de Donkvijver en gaan daarna de Langemeersen in voor een flinke vogelwandeling met de blauwe kiekendief als doelsoort. Einde om 18u. Meebrengen: warme kledij, laarzen, verrekijker, eventueel telescoop....

Zondag 15 februari 2015

■ **VWG + SL: Vogeltocht voor beginners, met aandacht voor de watervogels.** Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen noodzakelijk, vogelgids.

■ **VUB: Vogelen met Luk + receptie.** Verantwoordelijke: Luk Neujens, tel 0498/17.48.23. Nieuwjaarsactiviteit van de 'Vrienden van het Uilenbroek'. Samenkomst om 9u30 aan de picknictafel aan de Waesberg te Lierde. Wandeling met aandacht voor de vogels o.l.v. Luk. Aansluitend receptie. Meebrengen: warme kledij, verrekijker, vogelgids.

■ **VA: Trage wegenwandeling in en rond het Brakelbos.** Gids: Filip Keirse, tel. 055/38.78.83. Samenkomst om 14u aan de kapel 'La Caplette' (D'hoppe, Vloesberg). Aandacht voor historiek en landschap. Afstand ongeveer 7 km. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: waterdicht schoeisel.

Vrijdag 20 februari 2015

■ **MOW-Maarkedal: voordrachtavond.** Beleef mee het ongewone reisverhaal van Bart Vanden Hautte. Hij fietste van Maarkedal naar Thailand en vertelt daarover in woord en beeld. Niet te missen. Om 20u. in WZC Haagwinde, Hasselstraat 7, Maarke-Kerkem. Inkom: € 5 p.p. niet-leden en € 3 MOW-leden.

Zaterdag 21 februari 2015

■ **ZV: Werkdag Middenloop Zwalm.** Info: Koen Gintelenberg, tel. 055 60 45 21. Afspraak om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel. Einde rond 17u. Voor het verwijderen van overhangende takken langsheen het Mijnwerkerspad + onderhoud van een bosbestand. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen.

Donderdag 26 februari 2015

■ **OUD W-P + IWG: Reptantia kreeften en krabben.** Gids: Bryan Goethals, tel. 0474/94.22.40. bryan.goethals@telenet.be. Samenkomst om 20u in het Liedtskasteel, Parkstraat 4 te Oudenaarde. Wie lust er geen kreeft of krab? Kom de dieren die normaal op je bord liggen tijdens de feestdagen zelf ontdekken. Met dode én levende dieren. Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 28 februari 2015

■ **KBE: Werkdag Bos t'Ename.** Contactpersoon: Pieter Blondé: 0488/36.22.79 en Guido Tack 0474/90.02.30. Details: zie 31 januari. Aanvang om 9u en/of 13u30. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen en werkhandschoenen.

■ **VWG + VA: bosuilenwandeling op de Kluisberg te Ruien.** Gidsen: Norbert Desmet, tel. 0494/65.33.91 en Willy Aelvoet, tel. 055/31.67.30. Samenkomst om 16u30 op de parking van de zwemkom 'Kluisbos'. Na een inleiding over leef -en voedingswijze van de bosuil worden de rustende bosuilen opgezocht en bewonderd met verrekijker of telescoop. Bij valavond horen we de typische bosuilenroep. Einde rond 19u30. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgidsen, evt. zaklamp voor de terugtocht.

■ **VA: Kijken naar sterren en sterrenbeelden op de Kluisberg** te Ruien, aansluitend bij vorige tocht. Gids: Gunther Groenez, tel. 0486/16.74.30. Samenkomst om 19u30 op de parking van de Toren. Einde omstreeks 21u30. Deze activiteit sluit naadloos aan bij de Bosuilentocht maar gaat enkel door als de weersomstandigheden het toelaten (heldere hemel, enkele wolkjes kunnen geen kwaad; maar statistisch gezien is februari de maand met het meeste heldere nachten). Indien je twijfelt of deze activiteit wel zal kunnen doorgaan, kan je altijd bellen in de loop van de dag (tot 15u) naar Gunther. Het best is gewoon reeds mee te wandelen vanaf 16u30 voor de bosuilen, maar je kan ook aansluiten om 19u30. Meebrengen: warme kledij, goed schoeisel, verrekijker, eventueel telescoop.

Zondag 1 maart 2015

■ **RO: Winter- en lentekriebels bij bomen in Bois-Joly.** Begeleiding: Roland Drieghe tel. 055/21.86.54. Wandeling in Bois Joly waar nagegaan wordt hoe men bomen in de winter kan herkennen. Samenkomst om 14u aan de ingang van Bois Joly naast zij-ingang van het kerkhof aan de Hogerluchtstraat te Ronse. Einde rond 17u. Meebrengen: laarzen, eventueel verrekijker.

Zaterdag 7 maart 2015

■ **DZ + VWG: braakballen pluizen voor junioren.** Gidsen Norbert Desmet, tel 0494/65.33.91 en Etienne Colpaert. Start om 10u aan de natuurloods van de Brielmeersen. Einde rond de middag. Wat staat er op het menu van de uil? Dat kan je weten door het ontleden of pluizen van braakballen. Twee ervaren gidsen helpen je om de schedeltjes van de muizen te herkennen. Na deze activiteit ben je zelf junior pluis-expert! Activiteit voor jongeren, in samenwerking met de JNM.

■ **ZV: Werkdag Perlinkvallei.** Info: Vincent Decroock, tel. 0498/10.95.39. Afspraak om 9u aan het Hoog- en Laagjuk, ter hoogte van poel halverwege Marlboroughstraat, Zwalm. Einde rond 13u. Onderhoudswerken. Er wordt soep voorzien na de werken. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen.

Zondag 8 maart 2015

■ **VWG + OUD W-P: Vroegemorgenzangtocht te Oudenaarde.** Gids: André Wandels, tel. 09/383.66.25. Samenkomst om 6u30 aan de vrije parking aan de vestingen te Oudenaarde (einde van Minderbroederstraat). We luisteren en genieten van de vogelzang van de eerste boodschappers van de lente. In dit deel van de lente zijn lang niet alle soorten vogels terug van het verre zuiden. Ideaal dus voor de beginnende vogelliefhebber om kennis te maken met een paar vogelwijsjes. Einde omstreeks 9u30. Meebrengen: laarzen, verrekijker. Zie ook 12 april en 17 mei.

■ **ZV: Lentemaaltijd**. Info: Annie Muller, tel. 0477/78.03.07. Vanaf 11u30 in de Bevegemse Vijvers, Bevegemse Vijvers 1 te 9620 Zottegem. Een heerlijke maaltijd ten voordele van onze natuurgebieden in Brakel, Zottegem en Zwalm. Kaarten voor volwassenen 15 euro, voor kinderen 9 euro. Te verkrijgen bij bestuursleden of medewerkers of via overschrijving op rekeningnummer BE57 9201 0163 2135 van Natuurpunt Zwalmvallei, p.a. Ommegangstraat te Brakel met vermelding van uw keuze en aantal volw/kind. Keuze uit beenhesp, koude visschotel en veggie-schotel. Einde rond 15u.

Dinsdag 10 maart 2015

■ **DZ + VWG: cursus braakballen pluizen.** Gidsen: Norbert Desmet, tel 0494/65.33.91, Rik Desmet en Etienne Colpaert. Start om 20u in de kelder van de bibliotheek (Markt, Deinze). Einde rond 23u. We doen een nieuwe greep in het menu van onze uilen aan de hand van het pluizen van braakballen. Wat ze eten blijkt op het einde van de avond uit een reeks schedeltjes en beentjes waar jullie wegwijs in raken en zo de soorten muizen herkennen. We delen de groep in twee: de reeds 'gevorderden' die al een lading op eigen tempo aankunnen en de nieuwelingen waarvoor we een gepaste initiatie hebben. Alle materiaal (pincetten en zo) is ter plaatse maar een 10x loupe is aangewezen alsook wat potjes als je soepbeentjes en schedeltjes wil meenemen.

Zaterdag 14 maart 2015

■ **VA + SL: Ledenfeest met etentje en natuurquiz.** Dit ledenfeest gaat door in de Polyvalente zaal, Gemeenteschool Maarke, Maarkeweg 61, 9680 Maarkedal. Ingang tegenover hoofdingang kerk Maarke. (Voor GPS:

hoek Kokerellestraat – Maarkeweg). Aanvang om 19u met gratis aperitief. Aansluitend een gevarieerde kaas- en wijnavond, koffie en gebak. Daarna belooft het er opnieuw spannend aan toe te gaan tijdens de boeiende en tegelijk leerrijke natuurquiz. Er zijn tal van leuke prijzen voorzien. Tijdens de pauze worden sfeerbeelden getoond van de natuurgebieden in de afdelingen. Inschrijven kan tot 11 maart door storting van 15 euro per persoon (8 euro voor kinderen jonger dan 12 jaar) op rekeningnummer BE70 0015 4831 6525 van Natuurpunt Vlaamse Ardennen, Berkenstraat 15, 9680 Maarkedal met vermelding van 'ledenfeest 2015' en het aantal volwassenen en kinderen. Er is ook een alternatieve vleesschotel te bekomen aan 15 euro per persoon (8 euro voor kinderen jonger dan 12 jaar). Gelieve dit wel te vermelden bij de overschrijving.Info: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10 of johan.cosijn@telenet.be.

Zondag 15 maart 2015

VWG + SL: Vogeltocht voor beginners, met aandacht voor de watervogels. Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen noodzakelijk, vogelgids.

HRZ: Natuur- en landschapswandeling in Steenhuize met bezoek aan natuurgebied Schaubroek. Gids: Frederik Dierickx. Vertrek om 9u30 aan de kerk van Steenhuize (Herzele). Einde rond 12u30.

Zaterdag 21 maart 2015

GZ: Zwerfvuilactie in de Scheldemeersen. Contactpersoon: André Vandecapelle 0498/45.93.42. Samenkomst om 14u aan Zingembrug, kant Zingem. Einde om 17u. Na de zwerfvuilactie wordt voorzien in een hapje en een drankje. Meebrengen: laarzen.

DZ + VWG: Nacht van de Steenuil. Info Koen Bilcke, tel 0473/81.43.58. Start om 19u in de zaal 'de Vlasschuur' in Gottem. De uil spreekt tot ieders verbeelding. Ze kunnen in het donker jagen en onhoorbaar vliegen. Ze zijn een symbool van wijsheid door de eeuwen heen. En ze komen heel veel in boeken en sprookjes voor. Wie meer wil weten over het echte leven van de steenuil, komt best naar de Nacht van de Steenuil. Na een korte presentatie gaan we op stap en luisteren we naar het geluid van de steenuil. Einde rond 21 uur. In samenwerking met de Steenuilenwerkgroep en de JNM.

ZV: Werkdag Middenloop Zwalm. Info: Koen Gintelenberg, tel. 0495/67.96.15. Afspraak om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel. Einde rond 17u. Hooien van een perceel in de Boterhoek. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen.

Zondag 22 maart 2015

VWG + VA: Op zoek naar spechten en mezen in het Kluisbos. Gidsen: Norbert Desmet, tel. 0494/65.33.91 en Thijs Lietaer, tel. 0473/58.17.14. Samenkomst om 7u aan de parking van het recreatieoord 'Kluisbos' (zwembad). Voorjaarsgeluiden en territoriumgedrag van boomklevers, mezen (o.a. glanskop) en spechten, mogelijks middelste bonte specht. Einde omstreeks 10u30. Meebrengen: warme kledij, goed schoeisel, verrekijker.

OUD W-P: Wandeling in Scheldevallei van Nederename met aansluitend ledenfeest OUD-WP. Gids: Guido Tack. Samenkomst om 9u30 aan Ontmoetingscentrum 'Sint Vaast' van Nederename Oudstrijdersstraat 89, 9700 Oudenaarde. Eetbonnen bestellen bij John Veys tel. 0474/524753 of john.veys@telenet.be, bij Alexander Van Braeckel tel. 0473/85.45.62. Reknr. van OUD W-P voor het bestellen van kaarten is BE34 0014 7531 1190. Einde van de wandeling omstreeks 11u45. Storten kan tot 17 maart nadien enkel via mail of telefoon.

RO: Familiale wandeling in de Pyreneeën. Gids: Philippe Moreaux tel 0476/49.24.61. Samenkomst om 14u aan hof ter Guchten, Rotterij 278 te Ronse, einde voorzien rond 17u. In de Pyreneeën, die bestaan uit een aantal reservaten gelegen rond het 5 km lang stedelijk wandelpad van Ronse, werden een aantal poelen aangelegd om de toename van het amfibieënbestand mogelijk te maken. Deze familiale wandeling is niet geschikt voor kinderwagens. Het wandelpad zelf - een vroegere spoorwegbedding - is volledig geasfalteerd. Meebrengen: laarzen of goede stapschoenen, verrekijker. Na de wandeling wordt voor de dorstigen het cafeetje in 't Hof Ter Guchten voor ons geopend.

Maandag 23 maart 2015

DZ + VWG: cursus 'vogelgeluiden in bos en riet': theorieles 1. Info Koen Bilcke, tel 0473/81.43.58. Lesgever Koen Leysen (Natuurpunt Educatie). Start om 19u30 in de kelder van de bib (markt Deinze). Einde rond 22u30. Lessenreeks bestaande uit drie theoretische lessen (maandagavond 23/3 – 20/4 – 4/5) en twee excursies (zaterdagvoormiddag 2/5 en 9/5). Kostprijs voor de volledige lessenreeks: 20 euro (lid Natuurpunt) / 30 euro (niet-lid). Om je in te schrijven, stuur je een mail naar info @natuurpuntdeinzezulte.be. Betaling tijdens de eerste les. Een vroege ochtend in het voorjaar. Het bos wordt wakker met een indrukwekkend ochtendconcert van de vogels. Maar welke vogels horen we allemaal? In deze cursus leren we de geluiden van de bos- en rietvogels kennen en herkennen. Is het nu een groene specht of toch een zwarte of misschien wel een boomklever. Je leert er alles over in deze cursus. Naast een uitgebreide reeks geluiden krijgt u ook van elke vogel wel een stukje film te zien.

Donderdag 26 maart 2015

OUD W-P + IWG: Siphonaptera Vlooien. Gids: Bryan Goethals, tel. 0474/94 22 40. bryan.goethals@telenet.be. Samenkomst om 20u in het Liedtskasteel, Parkstraat 4 te Oudenaarde. Wie heeft er al eens geen last gehad van vlooien? Kom af en bekijk deze fascinerende dieren eens vanuit een ander oogpunt en ontdek de verschillende soorten. Met dode én levende dieren. Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 28 maart 2015

KBE: Werkdag Bos t'Ename. Contactpersoon: Pieter Blondé: 0488/36.22.79 en Guido Tack 0474/90.02.30. Details: zie 31 januari. Aanvang om 9u en/of 13u30. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen en werkhandschoenen.

DZ: powerpointpresentatie: 'Met zeven natuurpunters bij de Sarden'. Info Karel De Waele, tel: 09/386.45.60. Start om 20u in zaal ter Wilgen, Poelstraat 70, Deinze. Verslag van een veertiendaagse natuurreis o.l.v. Karel De Waele in Sardinië met filmbeelden genomen door Luc Mincke en foto's door Annemie Verschueren. Zeven natuurpunters uit onze regio verkenden vanuit 4 agriturismo's de natuur en de cultuur op het lievelingseiland van Karel en Alma. Ze leerden dat eiland kennen door hun zoon Jo en hun Sardische schoondochter, die daar meer dan 10 jaar gewoond en gewerkt hebben. Toegangsprijs 2.50 euro/persoon of 5 euro/gezin.

Zondag 29 maart 2015

Viering 40 jaar Milieufront Omer Wattez. Zie: www.milieufrontomerwattez.be. Voor details: zie achterflap.

Zondag 5 april 2015

ZV: Zomerseizoen voor de Boembekemolen. Geopend van 14u tot 18u. Adres: Boembeke 18, 9660 Brakel.

(Paas)maandag 6 april 2015

DZ: Lentekriebels in het Kordaalbos. Gidsen: Karel De Waele en Eddy Vervynck, tel 0496/62.63.03. Start om 14u aan de kerk van Nokere, einde rond 17u. Gezinswandeling voor jong en oud! Het Kordaalbos in Nokere is een smalle beboste vallei met typische beekbegeleidende voorjaarsflora. Het gefaseerd bosbeheerplan heeft de natuurwaarde ervan nog verhoogd en de geïsoleerde ligging heeft een grote aantrekkingskracht op allerlei broedvogels. We bezoeken ook 'Het Voedselbos', waar je de permacultuur in de praktijk kunt zien. Meebrengen: stapschoenen en afhankelijk van het weer: paraplu of zonnecrème.

Zaterdag 11 april 2015

DZ: onze afdeling gaat vreemd: wandeling in Poperinge. Gidsen Guido Quaghebeur en Jürgen Loones, tel. 0486/32.61.03. Afspraak om 9u30 op het marktplein van Roesbrugge (Roesbruggeplein) of kostendelend rijden vanaf de kerk van Petegem (rond punt) om 8u15. Einde in Poperinge om 16u. 's Morgens verkennen we de Westhoek langs het Dode IJzerwandelpad (Roesbrugge-Haringe). Een natuurexploratiepad leidt langs de Zwijnbeek, de Kerkebeek, de IJzer en de Heidebeek. Zij vormen een natuurlijke landsgrens. Via land-, kerk- en rustige wegen komen we in het pittoreske dorpje Haringe, waar Guido ons laat kennismaken met de natuurgebieden van Natuurpunt Poperinge-Vleteren en het geelgorsproject. In de namiddag worden we door Jürgen voorgesteld aan de Rode Bosmieren in de Sixtusbossen (Poperinge-Vleteren). We maken kennis met een lappendeken van

bosperceeltjes ten noorden van Poperinge waar een aantal bosranden druk bewoond zijn door bosmieren, uniek voor het zuiden van West-Vlaanderen. Misschien treffen we er ook de mierenzakkever aan. Meebrengen: verrekijker, goed schoeisel, picknick. 's Middags kunnen we in een herberg onze picknick nuttigen.

Zondag 12 april 2015

■ **VWG + OUD W-P: Vroegemorgenzangtocht te Oudenaarde.** Gids: André Wandels, tel. 09/383.66.25. Samenkomst om 6u15 aan de vrije parking aan de vestingen te Oudenaarde (einde van Minderbroederstraat). We luisteren en genieten van de vogelzang van de eerste boodschappers van de lente. In dit deel van de lente zijn al meer soorten vogels terug van het verre Zuiden. Ideaal dus voor de beginnende vogelliefhebber om kennis te maken met een paar nieuwe vogelwijsjes. Einde omstreeks 9u15. Meebrengen: laarzen, verrekijker. Zie ook 17 mei.

■ **HRZ: Voorjaarswandeling.** Gids: Frederik Dierickx. Vertrek om 9u30 aan de kerk van Sint-Antelinks (Herzele). Thema: voorjaarsbloeiers. Einde rond 12u30.

■ **ZV: Zomerseizoen voor de Boembekemolen.** Geopend van 14u tot 18u. Adres: Boembeke 18, 9660 Brakel.

Zaterdag 18 april 2015

■ **ZV: Werkdag Middenloop Zwalm.** Koen Gintelenberg, tel. 055/60.45.21. Afspraak om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel. Einde rond 17u. Maaisel ruimen aan perceel thv kruising Mijnwerkerspad met Wolvenhoek. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen.

Zondag 19 april 2015

■ **VA + WMBV: Gezinswandeling in de Maarkebeekvallei.** Gids: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10. Samenkomst om 14u aan de kerk van Maarke voor een natuurwandeling in de Maarkebeekvallei met speciale aandacht voor de voorjaarsbloeiers in het Eeckhoutbos en het Longkruidbosje. De Maarkebeekvallei strekt zich uit over de gemeenten Oudenaarde, Maarkedal en Horebeke en is grotendeels gelegen op de noordelijke (steile) flank van de Maarkebeek en doet denken aan de landschappen van Valerius De Saedeleer. Einde om 17u. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen, verrekijker.

■ **HRZ: Natuur zonder Grenzen.** Thema: Jongerendag. Oude Steenbakkerij, Kauwstraat, Sint-Lievens-Esse. Unieke samenwerking tussen 3 Natuurpuntbesturen (Herzele, Haaltert, Sint-Lievens-Houtem). Een kinderactiviteit (leeftijd lagere school) waarbij (respect voor) de natuur centraal staat, waarbij verschillende lokale verenigingen en organisaties onderling samenwerken en de steenbakkerij als site in de kijker staat als een unieke en te koesteren plek. Terwijl de ouders deelnemen aan één van de 3 wandelingen (landschapswandeling, literaire wandeling, kunstroute (Arpia)), leven de kinderen zich uit in workshops die georganiseerd worden door verschillende verenigingen en organisaties (JNM, Velt, De Pastorie, Arpia vzw, De Kollebloem, KVLV SLEsse...). Gedurende deze activiteit gaat ook een infomarkt door van aanverwante verenigingen en organisaties: VOC, Inbo, Wereldwinkel, Climaxi vzw,... Start om 14:00 en afsluiting met feestelijke receptie om 17:00. Programma: http://www.natuurzondergrenzen.be/index.php of via de site van NP Herzele www.natuurpuntherzele.be Info: Steven Rowaert, Duivenbos Herzele, 0478/225749.

■ **ZV: Wandeling Perlinkvallei.** Info: Vincent Decroock, tel. 0498/10.95.39. Afspraak om 14u t.h.v. Molenberg 9 te Zwalm. Einde rond 17u. Bezoek aan de Perlinkvallei met zijn gevarieerd landschap van bosjes, weiden, akkers en met bijzondere aandacht naar voorjaarsflora en het leven in de poel. Meebrengen: Aangepaste kledij en schoenen.

■ **ZV: Zomerseizoen voor de Boembekemolen.** Geopend van 14u tot 18u. Adres: Boembeke 18, 9660 Brakel.

Maandag 20 april 2015

■ **DZ en VWG: cursus 'vogelgeluiden in bos en riet': theorieles 2.** Uitleg over deze cursus: zie 23 maart.

Vrijdag 24 april 2015

■ **ZV: Familiewandeling rond Vleermuizen in de Steenbergsebossen.** Info: Chris Nuyens, tel. 0495/67.96.15. Afspraak om 20u aan de straat Steenbergen te Zottegem. Einde omstreeks 22u. Zoektocht naar vleermuizen in de Steenbergse bossen met een batdetector. Meebrengen: Aangepaste kledij en schoenen + een klein lichtje.

Zaterdag 25 april 2015

■ **KBE: Werkdag Bos t'Ename.** Contactpersoon: Pieter Blondé: 0488/36.22.79 en Guido Tack 0474/90.02.30. Details: zie 31 januari. Aanvang om 9u en/of 13u30. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen en werkhandschoenen.

■ **PWG: Streeptocht en Beginnerstocht in het Raspaillebos te Geraardsbergen.** Gidsen: Henk Coudenys, tel.09/386.97.11 coudenys.henk@belgacom.net en Dirk Fiers (beginnerstocht) tel. 0494/39.52.97). Afspraak om 14u aan de parking Kapellestraat (Bosberg) tegenover de kapel. Voorjaarsflora in oud bos, bronbos en in de bermen van trage wegen. Inventarisatie hogere planten ifbl kwartierhok E3 46 34 + educatieve plantenwandeling voor beginners. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen, eventueel loep en flora.

■ **NWB: Plantenstudiedag in het Kravaalbos te Meldert** (Aalst) in samenwerking met PWG Allium. Gids: Paul Van den Bremt, gsm 0474.90.02.49. Samenkomst aan het Hof te Putte (Putstraat 99, Meldert) om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok D4.52.31, met voorjaarsflora van het bos, beekvallei en vijver, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank.

Zaterdag 25 april 2015

■ **KRB: Snoeidemonstratie in de hoogstamboomgaard.** Afspraak om 10u aan Perreveld N°14 te Zegelsem. Een ervaren snoeier legt je de basisprincipes uit van het snoeien van fruitbomen. Op enkele uren tijd krijg je de nodige praktische informatie waarmee je zelf aan de slag kan om je eigen bomen te snoeien. Niet te veel theorie, maar duidelijk uitgelegd in de praktijk van de hoogstamboomgaard. Inlichtingen en inschrijvingen bij Ludo Vanderlinden (0479/466937, vanderlinden.lu@telenet.be). Deelname aan de snoeidemo kost 5 euro per persoon voor niet- leden van Natuurpunt. Leden betalen geen bijdrage.

Zondag 26 april 2015

■ **OUD W-P: Voorjaarswandeling Koppenbergbos.**

■ **GZ: Familiale wandeling door de Scheldemeersen.** Gids: Eddy Van Den Abeele 0474/62.20.52. Samenkomst om 14u aan Zingembrug kant Zingem. We wandelen langs de trekweg naar de Spettekraai, de Weiput en de Kleiput. We keren terug langs de Weistraat. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, veldgidsen, evt. telescoop.

■ **DZ: op stap in de Vlaamse Ardennen.** Gidsen: Noël De Loof (voormiddag) en Karel De Waele (namiddag). Start om 9u aan het kerkje van Kwaremont (Kwaremontplein). Einde rond 17u. Met een knipoog naar de vroegere Vlaamse Ardennendag trekken we zelf voor een hele dag naar de Vlaamse Ardennen. In de voormiddag wandelen we met Noël in Kwaremont. De wandeling loopt voor een derde over het parcours van de ronde. We speuren naar drinkbussen en andere resten van fietsen maar genieten vooral van de natuur. In het Kalkovenbos vinden we boshyacint, bosanemoon, eénbes en andere voorjaarsbloeiers. In de namiddag neemt Karel ons mee naar Etikhove. Hier wandelen we in het landschap van de schilder Valerius De Saedeleer met de typische bomenrijen langs de Maarkebeek. Maar we worden er ook met onze neus gedrukt op de geologische realiteit in de ondergrond, die verantwoordelijk is voor een enorme grondverglijding en maken we ook kennis met enkele pareltjes uit de plantenwereld zoals paarse schubwortel... en wie weet zien we ook de grote gele kwik aan de oude watermolen. Meebrengen: verrekijker,goede wandelschoenen, picknick. Tijdens de middag kunnen we onze picknick nuttigen in een herberg.

■ **ZV: Vlaamse molendag.** Info: Jan François, 09/361.03.00. Molen doorlopend open van 10u tot 18u in de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel.

■ **ZV: Familiewandeling.** Info: Jan François, 09/361.03.00. Om 14u start een voorjaarsflorawandeling. Einde omstreeks 16u. Afspraak aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel.

■ **KRB: Babyborrel bij de familie Exmore.** Begeleiding: Filip Hebbrecht (055/49.55.63, filip.hebbrecht@pandora.be). Afspraak om 14u aan Perreveld thv N°14 te Zegelsem. De exmore pony's, die samen met de Galloway runderen instaan voor de extensieve begrazing in het Burreken, hebben er een veulentje bij. We bezoeken deze unieke kudde en komen alles te weten over de wastine en haar bewoners. Bovendien kleurt het Burreken in deze tijd van het jaar weer blauw en wit dankzij de vele duizenden boshyacinten en bosanemonen. Een natuurfenomeen dat je niet mag missen.

‘Natuur zonder grenzen’ op zondag 19 april 2015

Natuurbelevingsdag voor jongeren en hun ouders in Sint-Lievens-Esse, Herzele.

Steven Rowaert

Op vrijdag 29 oktober 2014 bezochten de afdelingen Haaltert en Houtem samen het Duivenbos, onder leiding van Natuurpunt Herzele. Ze wisselden ideeën uit over natuurbeheer en over het reilen en zeilen van een afdeling. Technisch conservator Steven Rowaert: “Deze ontmoeting inspireerde ons om een gezamenlijke natuurbelevingsdag te organiseren. ‘Natuur Zonder Grenzen’ gaat door op 19 april en wordt een happening met wandelingen, standjes en workshops voor volwassen en kinderen. Ook andere verenigingen doen mee”.

Inmiddels gingen de drie besturen aan tafel zitten en werden leuke ideeën concreter uitgewerkt. Het opzet van dit project werd duidelijk omschreven:

Kinderactiviteiten staan voorop foto: Steven Rowaert

Een **kinderactiviteit** (leeftijd lagere school) waarbij (respect voor) de natuur centraal staat, waarbij **verschillende lokale verenigingen en organisaties onderling samenwerken en de steenbakkerij als site in de kijker staat** als een unieke en te koesteren plek.

De praktische organisatie omvat drie pijlers:

- Workshops van telkens ¾ uur voor de kinderen. De deelnemende kinderen moeten drie workshops kiezen uit het royale aanbod (vooraf vrijblijvend inschrijven via de site) en tussen 14u00 en 17u00 roteren tussen deze activiteiten.
- Parallel loopt een infomarkt van verschillende verenigingen en organisaties.
- Er is ‘opvang’ voor de ouders op/in de buurt van de site door het aanbieden van een 4-tal wandelingen met uiteenlopende thema’s

  1. **Landschapswandeling** o.l.v. Erwin Declercq (NP Houtem)
  2. **Literaire wandeling** met 2-tal schrijvers (organisatie: lezen in de lente)
  3. **Kunstwandeling** met Arpia langs verschillende kunstenwerken op en in de buurt van de site
  4. **Natuurwandeling** met gids in het Duivenbos met als thema voorjaarsbloeiers

Momenteel wordt hard gesleuteld aan de invulling van de workshops en de beschrijvingen zijn reeds grotendeels terug te vinden op de speciaal ontworpen site van deze activiteit. We lichten alvast een tipje van de sluier op:

- **Workshop Arpia**: hutjes (rustplekken voor minidiertjes) maken met natuurlijke materialen, kader vlechten met materialen;
- **Workshop Velt**: zaadbommen maken;
- **Workshop bioboerderij de Kollebloem i.s.m. KVLV SLEsse**: Koken voor kinderen: ontdekken en lekkerbekken – met lokale producten aan de slag. Bereide hapjes worden op de afsluitingsreceptie geserveerd;
- **Workshop(s) NP-afdelingen**: insectenhotel bouwen; nestkastjes maken; blote voetenpad,...;
- **Workshop NEC De Pastorie**: natuurganzenspel;
- **Workshop vleermuizenwerkgroep**: ontdek het leven van de vleermuis en maak een vampierendrankje (met batdetector in de ringoven);
- **Workshop JNM Vlaamse Ardennen**: Het leven van Sam de kamsalamander in en rond de poel i.s.m. Robert Jooris; ...

De workshops gaan door tussen de informatieve standjes op de infomarkt waar een breed pallet aan verwante verenigingen en organisaties aan zullen deelnemen (NP nationaal + info over 3 lokale afdelingen, NEC De Pastorie, Uilekot, Climaxi, Lezen in de lente, Arpia, de Kollebloem, Velt (boeken en planten en zadenverkoop), KVLV SLEsse, verkoopstand van Eco&Fair, RLVA, vogelopvangcentrum Geraardsbergen, Steenuilenwerkgroep Herzele, JNM Vlaamse Ardennen ....

Inschrijving (via site)

Er wordt geen inschrijvingsgeld gevraagd om alles laagdrempelig te houden. Drankjes aan de bar en op

de afsluitende receptie zijn betalend.
Er wordt gevraagd om vrijblijvend in te schrijven via de site (zie onder info) en ook reeds de voorkeur van workshops / wandeling aan te duiden. Zo krijgen we een beter zicht op het aantal deelnemers dat we mogen verwachten.

Locatie

Oude steenbakkerij in de Kauwstraat 103, 9550 Sint-Lievens-Esse (Herzele).

Info

Programma en inschrijvingen:
http://natuurzondergrenzen.be

Steven Rowaert, Duivenbos Herzele, 0478/22.57.49.

Bosrand en boomgaard aangeplant door Natuurpunt Zwalmvallei en ABN Amro

Wim Van Geert

In het kader van het 'energy' programma en tegelijkertijd ook met een knipoog naar 'duurzaamheid' heeft het management ABN Amro enige tijd geleden het PMO-voorstel (Project Management Office) goedgekeurd om in samenwerking met Natuurpunt een bosrand aan te planten.

Op zaterdagochtend 22 november kwamen de collega's van PMO samen in Zottegem, poort van de Vlaamse Ardennen. Onder een heerlijk herfstzonnetje was de plaats van actie het zgn. Mijnwerkerspad. Dit verharde gedeelte was vroeger een spoorlijn die mijnwerkers naar de Borinage bracht en wordt nu

gebruikt door wandelaars en fietsers.

De opdracht was om samen met de mensen van Natuurpunt een bosrand aan te planten bestaande uit meidoorn, hazelaar, zoete kers, sleedoorn, kardinaalsmuts en wilde en Gelderse roos. Dit is de voorbode van een nieuw, spontaan op te schieten bos. Tussen 2 woningen in konden we een boomgaard aanplanten die van de weg wordt gescheiden door een meidoornhaag.

Na enkele korte instructies van de lokale voorzitter begonnen de projectmanagers te wroeten in de zware zandleemgrond. Dankzij een opperbeste samenwerking werden alle boompjes en struikjes binnen het vooropgestelde tijdsschema geplant.
Daarna trokken de collega's naar de gerestaureerde Boembekemolen voor een welverdiend drankje. Deze watermolen aan de Zwalmbeek doet tegenwoordig dienst als ontvangstruimte van de plaatselijke afdeling van Natuurpunt. Bij het nuttigen van een bio-biertje of dito appelsapje kon men een permanente tentoonstelling bekijken over het Mijnwerkerspad. De middag werd afgesloten met een heerlijke lunch waarbij geklonken werd op een duurzame en energieke bijdrage, een plezierige samenwerking en op een leuke dag.

Project Management Office ABN AMRO

eurabo natuurlijk!
bio-ecologische bouwmaterialen voor energiezuinige houtbouw
FSC www.fsc.org FSC® C023697 Het keurmerk voor verantwoord bosbeheer
VIBE ★★★
www.eurabo.be
Beekstraat 32, 9600 Ronse - tel. + 32 55 23 76 75 - info@eurabo.be

Natuurpunt Award 2013 voor afdeling Herzele

Steven Rowaert

Op 23 maart 2013 ontving Natuurpunt Herzele uit handen van Walter Roggeman (voorzitter Natuurpunt) en Chris Steenwegen (algemeen directeur) de Natuurpunt Award 2013, in de categorie 'Werking van het Jaar' en dat voor de realisatie van de 'Blauwdruk Natuurpunt Herzele 2012 - 2022' (www.blauwdruk.natuurpuntherzele.be).

De jury motiveerde dat het zorgvuldig uitgewerkt en doordacht document "voorbeeldig de visie en missie van Natuurpunt vertaalt naar het plaatselijke niveau". Met vereende krachten en elk vanuit zijn expertise en motivatie werd door het bestuur van Natuurpunt Herzele een 125 pagina dik boek gemaakt met realiseerbare droomscenario's voor de natuur in Herzele. Op de algemene ledenvergadering van 2013 werd de blauwdruk overhandigd aan het gemeentebestuur van Herzele.

Verdiende Award *foto: Johan De Neve*

Inmiddels zijn we bijna twee jaar verder. Tijd om een eerste balans op te maken: wat werd reeds gerealiseerd, op de sporen gezet, kon beter of zweeft nog tussen droom en werkelijkheid?

Op vrijdag 23 januari 2015 zijn we weer te gast op de unieke locatie 'Het Kelderke' in Sint-Lievens-Esse waar ook de algemeen directeur van Natuurpunt Chris Steenwegen onze gast zal zijn. Hij komt spreken rond het natuurbehoud en de toepassing van het natuurdecreet op gemeentelijk vlak. Voldoende ingrediënten voor een boeiende avond.

Afspraak: vrijdag 23 januari 2015 om 20u in 'Het Kelderke', Sint-Lievensplein 8, Sint-Lievens-Esse.

Zie ook www.natuurpuntherzele.be en www.blauwdruk.natuurpuntherzele.be

Natuur in Herzele: wij maken er een Punt van

Johan De Neve

Zondag 16 november, Dag van de Natuur. Een tiental vrijwilligers en bestuursleden stonden om 10 uur klaar om te beginnen aan een misschien onmogelijke opdracht: 1200 eiken, meidoorn, sleedoorn, lijsterbes en ander streekeigen groen aanplanten op het perceel aan de Mollestraat in Sint-Lievens-Esse. In augustus 2014 werden op dit perceel van 1 ha (eigendom van de gemeente Herzele en beheerd door Natuurpunt Herzele) de populieren gekapt en afgevoerd. De Dag van de Natuur was dus de geschikte gelegenheid om dit kaalgekapte terrein opnieuw te beplanten.

's Middags trakteerde onze voorzitster Mieke ons op lekkere hotdogs. Voor de liefhebbers was er het Steenuiltje (het biertje van de lokale brouwer). Na de middag kwamen nog een tiental vrijwilligers (zelfs iemand uit het 'verre' Antwerpen) ons groepje versterken. Na heel wat hard labeur staan de planten nu in de grond. Met onze aanplant zal dit perceel, vlakbij het Duivenbos, heel snel uitgroeien tot een boeiend stuk natuur.

En of het 'Steenuiltje' smaakt... *foto: Johan De Neve*

Heb je zin om af en toe ook de handen uit de mouwen te steken? Neem dan contact met onze conservator Steven Rowaert (0478 22 57 49) of volg onze activiteiten op www.natuurpuntherzele.be

Hoe zou het nog met de vissoorten in de Krombeek zijn?

Johan Cosijn

In de Krombeek, een van de waardevolle bovenlopen van de Maarkebeek, komen nog de zeldzame en beschermde soorten beekprik en rivierdonderpad voor. Een inbuizing in een elleboogvorm van de Krombeek bij het laatste huis van de Weverbeekstraat vormde een knelpunt voor de migratie van de vissen naar het stroomopwaarts gelegen beekstelsel in het erkend natuurreservaat Het Burreken. Bij het visserijonderzoek van 2007 werden immers geen vissen gevangen in Het Burreken, ondanks een mooie meanderende beek met stroomkuilenpatroon in leemzandige bodem. De aanleg in 2008 van een drietal vistrappen stroomafwaarts van deze inbuizing door de provinciale dienst Integraal Waterbeleid had tot doel een voldoende waterkolom in de buizen te behouden door een beperkte opstuwing, waardoor de vissen deze hindernis zouden kunnen overbruggen en het bovenloopgedeelte van de Krombeek terug konden koloniseren. De effectiviteit van deze aanpassing diende echter nog gecontroleerd te worden door een nieuw visserijonderzoek. Op 30 oktober 2014 werd de Krombeek terug onderzocht door middel van elektrische afvissingen zowel stroomafwaarts als stroomopwaarts van deze inbuizing.

Reeds verscheidene jaren wordt in Oost-Vlaanderen visserijkundig onderzoek verricht in de openbare hengelwateren door het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek in samenwerking met de Provinciale Visserijcommissie van Oost-Vlaanderen en het Agentschap voor Natuur en Bos. Dit onderzoek vormt de wetenschappelijke onderbouwing van een verantwoord beheer van het Oost-Vlaamse visserijpatrimonium. Het onderzoek omvat de studie van de visstand aan de hand van visstandopnamen door elektrische afvissingen, afslepingen met de zegen en/of fuikvisserij op de diverse openbare hengelplaatsen. Hierbij worden de grootte, de samenstelling en de opbouw van deze visstanden nagegaan. Op regelmatige basis proberen we de resultaten hiervan in Meander te publiceren.

Bij beekstelsels wordt de visstand enkel onderzocht via elektrische afvissingen. Bij het elektrisch afvissen wordt via een stroomgroep en een gelijkrichter een spaningsveld in het water opgewekt tussen een positieve en een negatieve pool, wat verdovend werkt op de vis. De negatieve pool of kathode bestaat uit een platte stroomgeleidende koperen gevlochten draad. Bij wadend vissen wordt de kathode over de gehele breedte van de waterloop over de bodem gelegd. De positieve pool bestaat uit één schepnet met geïsoleerde steel en een stroomgeleidende metalen ring voorzien van een vangnet. Al stappend wordt met dit schepnet in stroomopwaartse richting gevist. Er wordt een zo hoog mogelijke vangstefficiëntie nagestreefd door met tussenpozen de positieve pool onder water te dompelen, waardoor de daar aanwezige vis tijdelijk verdoofd wordt. De verdoofde vis wordt direct uit het water geschept en verzameld in een emmer met water waar hij kan bekomen. Het ononderbroken onder stroom zetten van het gekozen beektraject zou meer vis verjagen door het wegvluchten uit de

KIES VOOR BIO-GROENTE- EN FRUITPAKKETTEN
- eigen teelt
- akkervers
- seizoensgebonden
- 15 afhaalpunten (depots)

OF BEZOEK ONZE HOEVEWINKEL
- dagelijks verse groenten en fruit
- dagvers biologisch brood en gebak
- biologische zuivelproducten en vleesvervangers
- herboristerij en natuurzuivere verzorgingsproducten

Openingsuren hoevewinkel: ma, di, do, vrij: 10u-13u en 15u30-18u30
woe: 13u30-18u30, zat : 9u-17u

Voor meer info, surf naar:
www.gastvrijeaarde.be
www.blauwkasteel.be

BLAUW KASTEEL SCHELDEWINDREE BIOLOGISCHE GROENTETEELT

Gastvrije Aarde

Beekprik *foto: Rollin Verlinde*

schrikzone. Alle oeverstroken werden op 30 oktober 2014 wadend bevist met een elektroviserijtoestel van het type WFC7 van Electracatch. Er is gevist met één elektrode en met een kabel van 100 meter. De gevangen vissen werden telkens gesorteerd, gemeten en vervolgens weer in het betrokken water teruggezet.

Er werden die dag slechts drie vissoorten waargenomen in de bovenloop van de Krombeek, namelijk beekprik, paling en rivierdonderpad. In 2007 werden nog vijf soorten aangetroffen, namelijk naast deze drie ook nog driedoornige stekelbaars en serpeling. Bij het controleonderzoek van 30 oktober 2014 werden 4 larven van beekprik, vier palingen en 155 rivierdonderpadden gevangen. In totaal werden 163 vissen gevangen.

De lage densiteit van (de larven van) beekprik duidt op een nog steeds precaire situatie voor deze zeldzame soort. De verspreide en weliswaar beperkte lozingen hebben vermoedelijk een te negatieve impact op deze gevoelige soort. De verhoopte migratie van deze soort stroomopwaarts en voorbij de inbuizing in Het Burreken is (nog) niet gebeurd. Mogelijke reden hiervoor zou kunnen zijn: (1) dat de inbuizing na de aanpassingswerken (aanleg van vistrappen) voor deze vissen nog niet passeerbaar is voor beekprik, (2) dat de volwassen beekprik het bovenloopgebied niet bezoekt omdat er geen larven voorkomen en (3) de populatie beekprik is mogelijk te klein om een snelle spontane dispersie en kolonisatie van nieuw bereikbare beektrajecten mogelijk te maken. Wat punt (2) betreft is immers bekend dat volwassen beekprikken eerder gelokt worden door geur van de aanwezige larven en daarom het stroomopwaarts gebied misschien niet verder verkennen. Paling werd, zoals in 2007, terug in beperkte mate aangetroffen in de Krombeek. Het betreft middelmatige tot grotere exemplaren, waarvan 1 reeds klaar om naar zee terug te trekken (schieraal).

De rivierdonderpadden werden op meer plaatsen aangetroffen dan bij het vroegere onderzoek in 2007. Er vindt duidelijk een uitbreiding van de populatie van rivierdonderpadden plaats naar stroomopwaartse delen van de beek sinds de aanpassingswerken aan de inbuizing van de beek. Het bovenloopgebied van de Krombeek is duidelijk de opgroeiplaats van de jonge rivierdonderpadden en vermoedelijk ook de paaizone voor deze vissoort. In die zin is het hoopgevend dat de toegang tot het beekgedeelte in Het Burreken een gunstig effect heeft op de populatie van de rivierdonderpad hetgeen een uitbreiding van het leefareaal voor deze soort inhoudt.

De diffuse lozingen zorgen echter nog steeds voor verontreiniging en aanslibbing van het stroomafwaarts beekgedeelte die dan minder optimaal is voor de beekprikken en enigszins ook voor de rivierdonderpadden, zeker voor de jonge fracties.

Beekprik en rivierdonderpad zijn soorten die sterk gevoelig zijn voor dalingen in het zuurstofgehalte. De continue lozing van rioolwater, mogelijk zelfs met pieklozingen, vormt dan ook een belemmering voor de verdere ontplooiing van de rivierdonderpadden en zelfs een bedreiging voor de beekprikpopulatie. Bovendien veroorzaken deze lozingen slib dat verder stroomafwaarts in de Krombeek bezinkt. Voor soorten die afhankelijk zijn van enerzijds hard substraat, zoals de rivierdonderpad, of anderzijds fijn en zuiver zandig substraat, zoals de beekprik, betekent dit een verlies aan potentieel paai- en opgroeihabitat. Bij uitbreiding geldt dit uiteraard ook voor een beschermde amfibieënsoort als de vuursalamander. Er dringt zich een verdere sanering op van de lozingen van het afvalwater via individuele zuiveringseenheden of een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie. Hier ligt een belangrijke taak weggelegd voor de verantwoordelijke overheid om dringend werk te maken van de uitvoering van

Rivierdonderpad *foto: Rollin Verlinde*

het zonerinsgplan! Het provinciebestuur werkt hieraan via het project 'gestroomlijnd landschap van de Maarkebeek' waar werk gemaakt wordt van de versterking van natuurverbindingen, een betere waterhuishouding en de herwaardering van waterlopen in het landschap en dit in overleg met de verschillende betrokken besturen en organisaties. Zo wordt in samenspraak met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) verder gezocht naar gepaste maatregelen om deze restvervuiling op te lossen.

De elleboogvormige duiker stroomopwaarts de Weverbeekstraat vormt wellicht voor de beekprik een moeilijk te passeren barrière. Het verwijderen van deze duiker lijkt dan ook de meest aangewezen maatregel voor een vlotte migratie van de beekprik naar het bovenloopgebied in Het Burreken, te meer daar deze inbuizing niet vergund is en wateroverlast veroorzaakt aan de stroomafwaarts gelegen huizen. De steenbestorting en vistrappen daarentegen blijken een biotoopverbetering te zijn voor rivierdonderpad, namelijk als geschikt paai- en opgroeihabitat.

Over het algemeen kan nog gesteld worden dat het beheer van de Krombeek best zoveel mogelijk de natuurlijke situatie kan benaderen: een sterk meanderende beek met veel dood hout (zolang het geen significant migratieknelpunt vormt) en voldoende variatie in stroomsnelheid, substraat en diepte heeft om een duurzame populatie rivierdonderpad te herbergen.
Ook infrastructuurwerken dienen steeds met de nodige voorzichtigheid te gebeuren om de impact op de kwetsbare beekprikpopulatie tot een minimum te beperken.

Tekst gebaseerd op het artikel van: Samsoen,L. & Dillen, A. (2014). Controleonderzoek van de visstand van de Krombeek – oktober 2014. Rapport van het PCM en het ANB.

Zie je ze vliegen?

Norbert Desmet

Kleine wintervlinder *foto: Marianne Horemans*

Wintervlinders zijn een wat onderschatte groep onder de 'motten' of de nachtvlinders (dat is vriendelijker). Als je in de late herfst of 's winters in de buurt van bossen of houtkanten, maar ook in stedelijke omgeving vertoeft, is de kans groot dat je iets moeizaam in het licht ziet fladderen. Misschien zagen sommigen er elfjes in (al iets vaker na de nieuwjaarsrecepties?), maar meestal zijn het kleine wintervlinders. Dikwijls kan je ze ook tegen de ramen zien 'plakken' als binnen licht brandt, ze kunnen vrij talrijk zijn. Het zijn steeds de mannetjes die we te zien krijgen en ze variëren nogal in grootte. Dit geslachtsverschil komt nogal eens voor bij nachtvlinders. De vrouwtjes kunnen niet vliegen en hebben slechts een soort vleugelstompjes, ze worden soms door de mannetjes meegedragen in de lucht! Tijdens zachte winters vliegen ze soms tot midden januari. Je kan er ook met de zaklamp actief naar op zoek gaan op boomstammen en takken waar zowel mannetjes als vrouwtjes rusten

LE ROY RINASSUR BVBA
Warandestraat 17, 9810 Nazareth
Tel: 09/385.44.60 - 09/385.61.32
e-mail: leroy@rinassur.be
Crelan
verzekeringsmakelaar nr. 13839
ALLE BELEGGINGEN - LENINGEN
VERZEKERINGEN

BEATRIJS
boeken, boeken & boeken
www.beatrijs.be
BOEKHANDEL
Nederstraat 42 - Hoogstraat 37
9700 Oudenaarde
Tel: 055/31.44.77
Fax: 055/30.03.45

Fiets Licht
ik fiets voor u.
WWW.FIETSKOERIER-FIETSLICHT.BE

of omhoog klauteren.

In de veldgids voor nachtvlinders (Tirion uitg., Waring/Tomnsend met schitterende tekeningen R. Lewington = aanrader) vinden we verdere gegevens over hun levenscyclus: de rupsen vinden we van april tot juni. Ze komen voor op allerlei loofbomen en struiken en zijn soms schadelijk op eik. Ze laten zich aan een zijden draad op de grond zakken waar ze in een stevige cocon verpoppen. Overwinteren doet de soort als ei op een twijg of in een bastspleet dicht bij een bladknop.

Als we er eens de waarnemingslijsten bijhalen uit onze streek dan zien we dat ze in goed gezelschap vertoeven. Vertrekkend van half november zien we naast de kleine wintervlinder soorten als grote wintervlinder, meestal één eks. (Erwetegem/SM-Oudenhove GVV, Machelen ECO, Melden Koppenbergbos DDG, SFE). Zwarte herfstspinner, soms tot meer dan 10 eks per vangnacht (Erwetegem/SM-Oudenhove GVV, Melden Koppenbergbos SFE, DDG, Welden 19! eks op 23/11 SFE).

Zwarte herfstspinner *foto: Philippe Vanmeerbeeck*

Ook zwartvlekwinteruil is een winteractieve soort tot dik in december en bij zachte winters tot eind april!, van 1 tot 10 eks, Machelen ECO, Bos 't Ename LME. Verder soorten als herfstspanner (Oudenaarde, stad linkeroever GGR, Welden SFE), bruine herfstuil (Machelen ECO), bosbesuil (Bos 't Ename LME), wachtervlinder (Beiaardbos NDS en Koppenbergbos SFE, DDG) en nog een hele reeks andere, soms kleinere soorten. De reeks wintervlinders voor ons land is groot met nog mooie namen maar dan wel zeldzamere soorten als donkere en gevlekte winteruil e.a. En dan komen de vroege voorjaarssoorten er al aan als de meidoornspanner, actief vanaf januari tot maart in één generatie. Dit is een zeldzame soort eerder beperkt tot de Ardennen, maar met recente meldingen dichterbij en dus voor de mottenvangers in onze streek een van de doelsoorten in 2015.

Boekbesprekingen

Walter Belis

• Cools A., 2014. De Kauw, Uitgeverij Atlas, Amsterdam/Antwerpen, 256 blz., ISBN 978 90 450 2643 5, € 24,99.

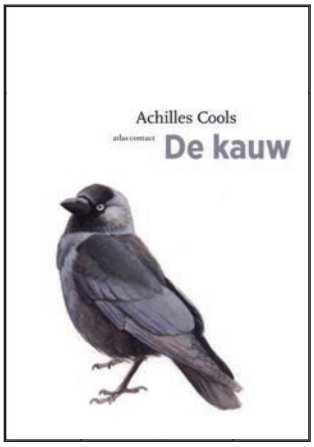

Het boek van Achilles Cools is een herziene uitgave van 'Kauwen in de spiegel'. De kunstenaar Cools leeft bij een kauwenkolonie en ontdekte hun hoge intelligentie. Hij stelde vast dat de losvliegende kauwen dialecten ontwikkelen en een eigen persoonlijkheid bezitten. Ze kennen haat en liefde, overspel, monogamie en homoseksualiteit, hiërarchie en carrièreplanning. Leugens, diefstal, bedrog en ook altruïsme zijn niet vreemd voor deze kraaiachtigen die ook dromen, spelen, frustraties kennen en elkaar helpen. Vandaar dat Achilles Cools in de beschrijving van het kauwengedrag de mens een spiegel voorhoudt.

• Peeters H., 2014. Natuur aan huis, Meer dieren in uw tuin, KNNV Uitgeverij Zeist, 208 blz., ISBN: 978 90 5011 5193, € 29,95.

Een diervriendelijke tuin inrichten is niet zo moeilijk. Met de juiste planten, een insectenhotel en een vijver, lok je allerlei (vliegende) insecten en waterdieren naar je tuin. Met de juiste beplanting en niet al te veel bestrating wordt je tuin een waar dierenparadijs. Om het vlinders en insecten naar de zin te maken, is het belangrijk dat je je tuin voldoende beplant. Hou je aan ongeveer eenderde bestrating

en tweederde planten. Echte vlinderlokkers zijn de vlinderstruik (*Buddleja davidii*), sneeuwbal (*Viburnum*) en salie. Ook de waterdieren mogen niet worden vergeten. Een vijver in de tuin is een goede verblijfplaats voor salamanders, (kikker)visjes en allerlei insecten. Door rondom de vijver een rand aan te leggen met opengewerkte stenen en hout, creëer je ook daar een plek voor insecten om zich te nestelen. Denk verder aan bomen voor de vogels en voldoende bloemen met stuifmeel voor de bijen en de tuin is een dierenparadijs. Heb je weinig inspiratie of wil je zien hoe 'deskundigen' dit in de praktijk hebben omgezet? Dan komt dit boek als een geschenk uit de hemel. Met dit doe- en kijkboek werpen we een blik op 35 bijzondere erven in Nederland en Vlaanderen. Het gaat van nog in bedrijf zijnde boerderijen, minicampings, woonboerderijen, kloostertuinen, een pastorietuin, een kasteelhoeve, theetuinen, eendenkooi en een stadserf. Een aantal van deze tuinen is voortdurend voor het publiek toegankelijk en anderen gunden ons uitzonderlijk een kijkje in hun privé-domein. Hans Peeters, hoofdredacteur van het magazine 'Vogels' van Vogelbescherming Nederland en fervent natuurliefhebber, bezorgt ons in deze mooie publicatie meer dan honderd tips voor een vogel- en natuurvriendelijke inrichting van eigen tuin of erf. Dit boek kwam tot stand in samenwerking met Vogelbescherming Nederland én Natuurpunt.

- **Brochard C. & van der Ploeg E., 2014. Fotogids larven van libellen, KNNV Uitgeverij, Zeist, 240 blz., ISBN: 978 90 50114 86 8, € 47,95.**

De aanwezigheid van libellenlarven zegt veel over de kwaliteit van het water. De larven van libellen leven in het water en bij de meeste soorten duurt het larvestadium zelfs meerdere jaren, waardoor je in principe gedurende het hele jaar onderzoek kunt doen naar libellenlarven. Met een schepnet ben je al ver gevorderd maar je moet de larven nadien wel op naam kunnen brengen. Deze fotogids, die iets meer dan 80 soorten libellen en waterjuffers van Noordwest-Europa beschrijft aan de hand van uniek beeldmateriaal, vormt daarbij een

Bovendien draag je zo bij tot het behoud van natuur in de Vlaamse Ardennen.

Bestellen kan tot en met 22/02. via www.veeakker.be/webwinkel/register
Vergeet niet je eerst te registeren en aan te geven dat je lid bent van Natuurpunt.

Meer info bij
filip.hebbrecht@telenet.be • 055-49 55 63

Afhaling van je bestelling kan op 28/02 op de volgende locaties

- **9u tot 9u15 • kasteel van Egmont**
  Heldenlaan 90 te Zottegem
- **10u10 tot 10u25 • Parking Delhaize**
  Zonnestraat 4 te Ronse
- **11u tot 11u15 • Bioshop 'De Zonnebloem'**
  Parkstraat 25 te Oudenaarde

handig hulpmiddel voor de herkenning van Europese libellenlarven. Je leert niet alleen hoe je larven moet zoeken, ook waar je ze kan waarnemen en hoe je ze kan opkweken. Ruim 800 prachtige foto's beschrijven de libellenlarven en hun habitat. Soort per soort worden ze behandeld, geïllustreerd met uitvergrote foto's waarop de kleinste details merkbaar zijn. Je kan best dit boek gebruiken samen met de 'Fotogids Larvenhuidjes van Libellen', eveneens uitgegeven door de KNNV. De 'Fotogids larven van libellen' werd geschreven door bioloog en natuurfotograaf Christophe Brochard. Het illustratiemateriaal werd aangeleverd door Ewoud van der Ploeg, een veelzijdig ecoloog en preparateur van insecten. Beide auteurs zijn al jarenlang gefascineerd door de vlinder- en libellenwereld.

Paul De Wilde

2 januari 1962, 21 november 2014

"Het leek een macabere grap,
die niet om te lachen was,
puntiger dan een vers,
snediger dan een mes.
Iemand zei doodgewoon,
over de telefoon,
slik nu maar even door,
hoop dat je hebt gedroomd…."

Johan Verminnen, Niemand weet:
https://www.youtube.com/watch?v=egcgIFtvMEc

Wat een eenvoudige operatie leek, is uitgedraaid op een nachtmerrie. Op 21 november 2014 overleed onverwachts onze dierbare vriend en natuurgids Paul De Wilde ten gevolge van complicaties na een chirurgische ingreep.
Na het volgen van de cursus Natuurgids zette Paul, samen met een pak andere enthousiaste cursisten, zich in om de NP afdeling Deinze-*plus* op te richten. Mede door zijn enthousiasme werd het een bloeiende en groeiende afdeling!

Paul was binnen de afdeling, naast bestuurlid en actieve duivel-doet-al, een erg gewaardeerd natuurgids maar bovenal een dierbare vriend en liefhebbende partner van Anja.
Met zijn zacht karakter stond hij altijd klaar om anderen te helpen. Ondanks de tegenslagen in zijn leven bleef hij steeds even minzaam en behulpzaam voor iedereen! Net nu er toekomst leek heeft het noodlot toegeslagen.

foto: Mieke Roels

Zijn lang leven was samen zijn, met vrienden, met familie, samen zijn met Natuurpunt, beheerwerken uitvoeren, maaien, knotten, gidsen, feest vieren.

Paul zal er bij elke activiteit van de afdeling toch nog bij zijn, in dankbare herinnering…

Brandhout en compost te koop

De arbeidersploeg van Natuurpunt verkoopt brandhout. De stukken zijn 1 meter lang en hebben een diameter van 10 à 20 cm. Afhankelijk van de houtsoort kost het tussen de 30 en 40 euro/stère. Voornamelijk els, maar ook andere soorten, van wilg tot es. De compost is gemaakt van beheerresten en 2 jaar oud. Per afhaling 5 euro. Alles is zelf af te halen en in te laden aan de Natuurpuntloods van Bos t'Ename, Boskant 56, Oudenaarde. Info bij tom.vandensteen@natuurpunt.be of 0492/72.62.64

Nieuwe Ecocyclo te Deinze

Wim Bracke

Op zondag 21/9/14 werd de nieuwe Ecocyclo in Deinze ingefietst. Ecocyclo's zijn fietsroutes vergezeld van een brochure waarin de sociale en ecologische initiatieven worden belicht die je onderweg tegenkomt. De Natuurvrienden zijn de initiatiefnemers. Voor Deinze werkte de plaatselijke afdeling samen met diverse organisaties, waaronder ook Natuurpunt Deinze *plus*.

De fietsroute in Deinze telt twee lussen van elk ongeveer 25 km. De tochten vertrekken aan het station van Deinze. De eerste lus gaat via Vinkt, Grammene en Gottem naar Machelen, de tweede lus loopt via Astene en Deurle naar Bachte-Maria-Leerne. Op de routes liggen onder meer de prachtige natuur aan Zeveren Planke, het Roger-Raveelmuseum, het stadsbos van Deinze en de biodynamische landbouwcoöperatieve De Wassende Maan. Maar je kan op de Markt van Deinze even verpozen aan Tutti Gusti, bij een ijsje afkomstig van melk van lokale landbouwers. Tijdens de fietstocht kan je bij enkele natuurgebieden halt houden voor een wandeling. De wandelkaartjes in de brochure tonen je hiervoor de weg. De brochure kost 2 euro en is te verkrijgen in het toeristische kantoor van Deinze.

(zie ook http://www.denatuurvrienden.be/?q=menu-fietsen-ecocyclo)

Doe je mee met ScharrelKUNST?

Trek je tuin in en laat je gaan! Scharrel takken, bladeren, bloemen, vruchten, stenen, … bij elkaar en creëer je eigen ScharrelKUNST. Maak er een foto van en toon je creatie aan de wereld via de website van het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, www.rlva.be.

Vanaf april 2015 wordt een fototentoonstelling gehouden met een selectie uit de, tot dan toe, ingestuurde ScharrelKUNST.

Je vindt een leuk filmpje hierover op www.rlva.be.

- **Wie?** Iedereen kan deelnemen, zowel individueel als in groep of met het gezin, zo vaak als je wilt.
- **Waar?** Overal in België, al is het fijn voor ons als

je je kunstwerk maakt in de streek van de Vlaamse Ardennen.

- **Welke locatie?** Dat kan zowel bos, weide, park, tuin, school … zijn.
- **Hoe doe je mee?** Maak 3 foto's en laad ze op via www.rlva.be
  -1. van jouw afgewerkt scharrelKUNSTwerk;
  -2. van de omgeving waarin je het maakte;
  -3. tijdens de creatie van jouw kunstwerk.

Dit initiatief kadert in het project Scharrelkids door RLVA en CVN en kwam tot stand dank zij: Het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.

Boomvalk: Vogel van het Jaar 2015

Boomvalk *foto: Gerard Mornie*

De verkiezing van de 'Vogel van het Jaar' heeft opnieuw een absolute winnaar aangeduid. Het verschil in stemmen tussen de winnaar en de tweede in de rij is relatief groot, net zoals vorig jaar met de kerkuil. Na 3182 stemmen viel het verdict. We kondigen met plezier aan dat de boomvalk, met 605 stemmen achter zijn naam en 166 stemmen voorsprong op de tweede, vanaf januari 2015 het kroontje mag overnemen van de kerkuil. De andere podiumplaatsen worden ingenomen door de blauwborst en de pimpelmees. De kleine rietgans heeft het kiezerspubliek niet kunnen bekoren en bengelt helemaal onderaan het lijstje met slechts 23 stemmen. Het zilver van de blauwborst, met 439 stemmen achter zijn naam, is geen grote verrassing. Hoewel hij zich zelden laat bewonderen – tenzij je weet waar ergens je moet zoeken – is hij met zijn opvallende uiterlijk een topmodel van het hoogste niveau. Naast paraderen scoort hij punten op het zangexamen. Zijn heldere en vrij unieke zang is moeilijk te negeren. Tot slot verkiest hij natuurlijke gebieden van hoge kwaliteit om in te vertoeven. Waar je een blauwborst ziet, is de omgeving meestal ook de moeite waard om verder te verkennen.

Bron: Vogelbescherming Vlaanderen

Het Grote Vogelweekend

Tel de vogels in jouw tuin op 17 en 18 januari

Het is (of zou kunnen zijn) winter en bar koud. Tijd dus om de vogels in onze tuin te helpen met zelfgemaakte vetbollen, lekkere nootjes of een geschilde appel. Zo ben je verzekerd van heel wat vogelgekwetter tijdens Het Grote Vogelweekend op 17 en 18 januari. Tel de mezen, mussen en lijsters in je tuin en geef je resultaten online door. Van 12 tot 16 januari kunnen ook scholen hun schoolpleinvogels doorgeven via de grote vogeltelling voor scholen. Elke getelde vogel telt!

In 2014 telden meer dan 20 000 mensen in meer dan 14 000 tuinen meer dan 372 000 vogels. Een prachtig resultaat dat we in 2015 minstens willen evenaren. Voor het eerst sinds 2011 is niet de vink, maar de huismus terug de meest getelde vogel in onze Vlaamse tuinen. De vink zakt naar de tweede plek. Een verklaring daarvoor is het uitblijven van een echte winter en het betere noten-najaar van 2013.

Met deze massale tuinvogeltelling schets je samen met duizenden andere tellers een beeld van de vogelrijkdom in onze tuinen en leren we hoe we de vogels het beste helpen tijdens deze koude winterdagen.
Surf nu naar www.vogelweekend.be en ontdek hoe je je tuin kan voorbereiden op Het Grote Vogelweekend. Succes!

Doe jij ook mee op 17 & 18 januari?
www.vogelweekend.be

De krullen van Els en Elia

Norbert Desmet en Nico Geiregat

Vreemde titel, maar de belangrijkste spelers zijn er in vernoemd. Het verhaal van de meeuwen die in Bevere, deelgemeente van Oudenaarde, tegen de hoogspanningsleidingen aan hun einde kwamen, is velen al bekend uit vorige winter toen kranten het nieuws oppikten. En als dat voor u nog niet zo zou zijn, dan is er in december in de media nog meer aandacht aan gegeven en dat kan je moeilijk gemist hebben: pers, radio, TV… Overal kwam je het verhaal tegen van de krullen die Elia aan de hoogspanningskabels aan het installeren was. Men begon aan de 'zwarte lijnen', waar de meeste slachtoffers werden gemeld, maar men zal die allicht veralgemenen. Door die krullen moeten er minder slachtoffers vallen omdat de vogels het gevaar beter kunnen zien.

Het hele verhaal werd in gang gezet in onze streek door Els Vanrenterghem die vorige winter bezorgd onze vogelwerkgroep op de hoogte stelde. Nico Geiregat die in het verleden de meeuwen toch speciale aandacht gaf met tellingen van slaapplaatsen trachtte de zaak te onderzoeken. Vorige winter werden slachtoffers van de straat geraapt, verzorgd en/of naar het vogelopvangcentrum gebracht. Alle gegevens werden bijgehouden, samen met gerichte tellingen van meeuwen op de Donkvijver. Er werd veel geteld. Soms 's morgens, soms 's avonds, soms 's nachts. Het probleem bleek dat de meeuwen in het duister van de vroege ochtend laag over de bewuste hoogspanningsleidingen vlogen. Soms ook té laag. Hierbij vielen van de december tot maart van vorige winter meer dan 100 meeuwen op de straat. Het merendeel overleefde het niet, maar voor 32 meeuwen waren de 'meeuwenrapers' toch helden.

De volgende stap was dit probleem in de aandacht brengen en er een goede oplossing voor vinden. Dat viel mee, want het bleek dat er net een samenwerking was van Elia, de netbeheerder, met Natuurpunt om dergelijke gevaarlijke plaatsen in kaart te brengen. Ook de stad Oudenaarde, beheerder van de Donkvijver, werd gewezen op het feit dat meeuwen niet meer op de donkvijver blijven slapen. Dit is toch een erg spijtige evolutie.
De volgende stap was hoe dan ook: actie!
En Elia dacht er gelukkig ook zo over. Elia, Natuurpunt, Vogelbescherming Vlaanderen, het INBO en onze Waalse zustervereniging Natagora:

De krul van Els *foto: Koen Rutten*

allen hadden ze hun verdienste. De meeuwenrapers verdienen een extra pluim: door hiermee de aandacht te trekken konden ze allen samen veranderingen in gang zetten. Bedankt dus Els, Ludo, Dimitri, Davy en Nico.

Het markeren van de leidingen voor vogels kan met wimpels, bollen of krullen. Uiteindelijk werden het in Bevere dus de krullen. Het wordt nu afwachten of ze ook in de schemering voldoende zichtbaar zijn voor de meeuwen…

Veel volk in Stadsbos Deinze

Wim Bracke

Op zondag 12 oktober 2014 werd nogmaals bewezen dat er een groot draagvlak is voor meer bos. Het Samenwerkingsverband Stadsbos Deinze organiseerde die namiddag 'Het Stadsbos in Klank en Kleur'. Mede door het goede weer kwam hier veel volk op af. Minstens 500 deelnemers genoten van een vrije wandeling met een gevarieerd aanbod van acts, verhalen, muziek en workshops. Deze stops waren opgesteld langs de paden van Astenedreef

tot aan Nieuwgoed te Parijs, maar ook aan enkele hoeves. De doorsteek langs hoeve De Coster aan de Krekelstraat, waardoor een veilige wandelroute werd gecreëerd, was een extra troef. Dat er bovendien net op deze hoeve een act kon doorgaan, was 10 jaar terug ondenkbaar. Het viel bovendien op dat alle leeftijden goed vertegenwoordigd waren, met opvallend veel jonge gezinnen.

Met deze leuke formule werd aangetoond dat de Deinse bevolking het stadsbos zeker kan smaken. De afwisseling van massief bos en open plekken met begrazing door Galloway-runderen (en soms ook schapen met herder) bieden een heel aantrekkelijk kader voor een aangename natuurwandeling. Deze winter is er een nieuwe bosuitbreiding voorzien. Op een perceel van ongeveer 3 ha aan de Parijsestraat, net aan de grens met Nazareth, zal er nieuw bos worden geplant. Alweer een stap in de goede richting. Intussen werd ook de ruilverkaveling Schelde-Leie nuttig verklaard, een middel om nog niet verworven gronden rechtover De Ceder te verwerven. Via de ruilverkaveling kan er dan ook een volledige verbindingsdreef komen tussen de Astenedreef en de Krekelstraat. En zo kan op termijn wellicht het ganse plan worden gerealiseerd.

We delen in de rouw van

- Anja Rogge en familie bij het overlijden van haar partner Paul De Wilde, bestuurslid van de afdeling Deinze *plus,* geboren op 2 januari 1962 en overleden op 21 november 2014. Een In Memoriam vindt u op blz. 27.
- Lisette Pieters, kinderen en familie bij het overlijden van haar echtgenoot René Onderbeke, geboren op 18 juli 1932 en overleden op 20 november 2014. René was lid van de afdeling Deinze *plus*.
- Willy De Knijf en familie bij het overlijden van zijn echtgenote Cecile De Lange, geboren te Aalst op 4 januari 1939 en thuis overleden te Hillegem op 9 december 2014. Cecile is de moeder van Geert De Knijf, actief lid in de natuurbeweging, libellenspecialist en werkzaam bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).

Pluizen = plezant puzzelen

Wil je het menu kennen van uilen, roof- en andere vogels die braakballen achterlaten?

Ontdek wat daarin te vinden is en wat dit over het menu leert op volgende twee data te Deinze:

Op 7 maart voor junioren in de natuurloods van de Brielmeersen

Op 10 maart voor beginners en gevorderden in de kelder van de bibliotheek.

Meer details vind je in de kalender

Pluizen is plezant *foto: Eddy Vervynck*

Erratum: in het artikel over het kruipertje in Meander 4-2014 blz. 4 werd vermeld dat in een uurhok 4 kwartierhokken passen. In een uurhok passen in werkelijkheid 16 kwartierhokken.

1-2015 13de jaargang nr. 1 januari-februari-maart 2015
afgiftekantoor Gent X - erkenning P203773

driemaandelijks tijdschrift van vzw Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
v.u. A. Benoot - Y. Moerman Gampelaeredreef 67 9800 Deinze tel. 09/386.38.95

bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Meander

Milieufront Omer Wattez bestaat 40 jaar!

Kinderkopjes werden 20 jaar geleden monumenten…

In 2015 bestaat Milieufront Omer Wattez 40 jaar. Bovendien werden in de lente van 1995 de kasseiwegen geklasseerd als onroerend erfgoed op initiatief van Milieufront Omer Wattez. Dé attractie van de kasseiklassiekers werd voorgoed beschermd… De Omloop Het Nieuwsblad en de Ronde van Vlaanderen genieten in stijgende lijn van deze attractiepolen! Om dit te vieren planten we een herdenkingsboom in Zegelsem en gaan we wandelen op de geklasseerde kasseien van de Haaghoek. Uiteraard zullen op dit feest ook het spreekwoordelijke natje en droogje niet ontbreken. Afspraak op **zondag 29 maart 2015 aan de kerk Zegelsem** (Teirlinckstraat, Brakel).

Programma: **10u**: vertrek wandeling Haaghoek aan de kerk van Zegelsem; **11u15**: boomplanting met gemeentebestuur van Brakel; **11u30**: toespraak Paul Van Ceunebroeck namens MOW; **11u45**: gratis receptie voor alle deelnemers in Hof Van de Putte.

NP-feesten met maaltijd

8 maart: afdeling Zwalmvallei; vanaf 11u30 in de Bevegemse Vijvers, Bevegemse Vijvers 1 te 9620 Zottegem.

14 maart: afdelingen Vlaamse Ardennen en Schelde-Leie; vanaf 19u in de Gemeenteschool Maarke, Maarkeweg 61, 9680 Maarkedal.

22 maart: Oudenaarde en Wortegem-Petegem; om 9u30 aan Ontmoetingscentrum 'Sint Vaast' van Nederename, Oudstrijdersstraat 89, 9700 Oudenaarde.

Meer over dit alles in de kalender

Voordrachten en powerpointpresentaties

20 februari in Maarkedal: mijn avontuurlijke fietstocht naar Thailand; voordracht door Bart Vanden Hautte.

28 maart in Deinze: met zeven Natuurpunters bij de Sarden; powerpointpresentatie door Karel De Waele.

Meer details in de kalender

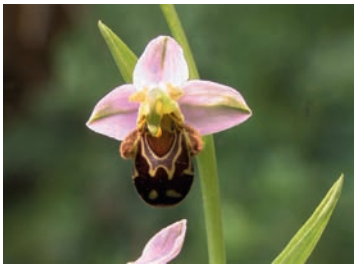

Zaterdag 28 februari: sterrenkijkavond

Zaterdag 28 februari is er aansluitend op de traditionele uilentocht **een sterrenkijkavond** voorzien. De samenkomst is **om 19u30** aan de uitkijktoren boven op de Kluisberg. In samenwerking met de Astronomische Vriendenkring van Zuid-Westvlaanderen zullen Gunther Groenez en zijn vrienden hun kijkers richten op het eerste kwartier Maan en Jupiter en nog veel adembenemende objecten zoals de Orionnevel, de Andromedanevel, de Dubbelcluster, ... Deze activiteit gaat enkel door bij heldere weer. Contact: Gunther Groenez 0486/16.74.30.